



གཤམ་རྒྱུ་

༡༡། བོད་རྒྱུ་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཆེན་གསལ་

བོད་རྒྱལ་ལོ། ༢༠༡༣ ཟ࿳་ལོ། ༢༠༡༤ ཟ࿳་བ། ༡༢ ཟ࿳འི་འདོན་ཐེངས། ༢༥



དཔལ་ལྷན་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན་མཆོག་ནས་གཡུ་ཐོག་གཟེངས་རྟགས་སྤུལ་བཞིན་པ།



རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ཨ་ཡུ་ཤའི་སློན་ཆེན་མཆོག་དང་མཇལ་སྤྱད་ལྷན་པ།

དཀར་ཆག

ཚོགས་གཙོའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་།

- ༡། ལྷན་ཚོགས་སྐབས་གསར་ཉིད་གི་ཅིས་སྒྲིལ་ཅིས་ལེན་གྱི་མཛད་སྒོ་ཚོགས་པ།.....༢
- ༢། ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བཞི་པའི་ཚོགས་མིའི་ལས་བསྐྱམས་ཉིད་བཟུས།.....༤
- ༣། ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྔ་པའི་ཚོགས་མིའི་ལ་རྒྱས་མདོར་བཟུས།.....༡༡
- ༤། ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་མེངས་༢༤ པ་བསྐྱོད་ཚོགས་གནང་བ།.....༡༥
- ༥། གནས་ཚུལ་ཉིད་བཟུས།.....༡༦
- ༦། གསལ་བསྐྱགས་དང་རེ་རྒྱལ།.....༢༡
- ༧། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ།.....༢༣
- ༨། འོང་རྒྱུའི་ལས་འཆར།.....༢༣

གསར་འཛིན་འདོན་ཟེལ།.....བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས།
 མཐོང་སྒྲིལ་པ།.....ཚོགས་གཙོ་མཐོང་དཔོན་རག་ཏོ་མཐོང་བཟང་བལྟན་འཛིན།
 ཚོགས་གཞིན་སྐྱོན་པ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་དཀར་ཨོ་ཤོད།
 ཚོན་ཁྲིག་པ།.....རྒྱལ་ལས་རྒྱུད་ཆེ་སྐྱོན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཙོད།

ཚོགས་གཙོའི་ཐོན་སྐྱོང་།



བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་འཛམ་གླིང་འདྲིའི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གནའ་རབས་གྲགས་ཅན་ལྟ་བུའི་རིག་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱང་རང་རིགས་གང་དུ་བྱུང་ཞིང་གནས་ས་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་མདོ་བསྟུང་པ་ལས། འཛམ་གླིང་འདྲིའི་ཆུ་ཁྱུང་རི་སྟེང་ཅིག་འབབ་ཅིང་། མེ་ཉིག་འབྱས་ལྡན་ལྟ་བུར་དང་ནགས་ཚལ་རི་སྟེང་པ། མ་དྲོས་གནས་པའི་སྤྲ་རྒྱལ་སྤྲ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ནི་སྤྲ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་མཁུ་དབལ་ཡིན་ཤིང་། ཞེས་རྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་ལ་ཕན་བདེའི་ལམ་སྟོན་མཛད་པའི་ཆོས་རི་སྟེང་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུས་གསུངས་པའི་མཁུན་དཔེར་བཀའ་སྟེན་པ་ལྟར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཐོངས་ནི་འཛམ་གླིང་གི་གཙུག་ཏྲར་དུ་གནས་

པ་དང་། གངས་རི་ཆེན་པོ་ཉི་མེ་དང་། མཚོ་མ་ཕམ་དང་། རི་བོ་ཉི་མ་ལ་ཡ་སོགས་ནི་ཡུལ་དེའི་བཀོད་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་གར་གྱི་མཚོ་དཀྱིལ་དང་། སྤང་སྤང་སོགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། ཐོན་རབས་རྣམས་སུ་གསལ་བའི་ལྟ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་མ་དང་། གཞན་ཡང་དྲང་སྟོང་དུ་མ་རོལ་ཞིང་དེ་དག་གིས་འཛིག་ཉན་ལ་ཕན་བདེ་བསྟན་པའི་རུས་པ་རི་སྟེང་ཅིག་མདོན་དུ་མཛད་པའི་གནས་དང་། གཞན་ཡང་བསྐྱེད་པ་དྲུ་དང་། གཞུ་དང་། རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་རྒྱ་དང་། འབྲི་རྒྱ་དང་། མ་རྒྱ་སོགས་འཛམ་གླིང་འདྲིའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་རི་སྟེང་འབབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། ཡུལ་དེའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་དེ་དག་གི་དབལ་ཡོན་ཡང་ཆོས་རྩ་མོ་ནས་དར་བ་རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་གསལ་ཞིང་། ཡུལ་དེའི་མནའ་རྒྱས་དང་འབྱར་རྩོམ་གསལ་ལ་དང་དུས་ཀྱི་མི་རིགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་ཞིབ་ལས་ར་འཕྲོད་བྱས་པ་མ་ཟད། དེ་དག་གི་དབལ་ཡོན་ནི་ (civilization) ཡུལ་གཞན་ནས་སྐྱེས་སྤྱེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མི་རིགས་དང་། རིག་གཞུང་གི་དབལ་ཡོན་དར་རྒྱས་ཡིན་པར་ར་སྟོད་བྱས་ཡོད། མི་རིགས་དེའི་དབལ་ཡོན་དར་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོའི་ཁྲོད་དུ་རང་མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་བདེའི་རྒྱབ་པའི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ལྟ་ཆོགས་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་འགྲོ་བ་མའི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཕྱུག་བསྐལ་ཞི་ཞིང་བདེ་བར་རིག་པའི་ཐབས་སྟོན་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པ་སྟན་བཅོས་ཀྱི་རིག་པའམ་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་རིག་གཞུང་དེ་དག་གི་སྤྱིང་པོའི་ཡང་སྤྱིང་པོར་གྱུར་བས་ལྟན་དུ་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་མ་ཟད། རིག་གཞུང་གཞན་ཡང་རྒྱས་འགྲོ་ལུགས་དང་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པར་ནད་ཕན་ཕྱག་ཞིའི་འབྱུང་ཁུངས་འཛུལ་ཞིབ་དང་། དེ་དག་དངོས་ཀྱི་ཆོར་བ་རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གིས་ར་འཕྲོས་པ་བྱས་པའི་སྟོང་ཆོར་ངོ་མ་རྒྱ་ཐེགས་བསགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་གདོད་མའི་གསོ་རིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་དང་དུས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་རྣམས་ཡིན། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོའི་ཐོན་གྱི་མི་ལོ་ཆེག་ཁྲིའི་ལས་མས་སུ་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་ད་ལྟའི་སྟོད་མངའ་རིས་ཁུལ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། ཁོང་གིས་བརྗོད་བྱ་ཐེག་པ་རིམ་དགུ་དང་། རྗོད་བྱེད་བོན་སྟོན་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་འགྲོ་ལ་སྤང་དོར་ལམ་སྟོན་མཛད་པ་ལས། ལུ་གཤེན་ཐེག་པར་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ལྟ་ཆོགས་སྟོན་པ་དག་ལ་ནད་མི་འབྱུང་བ་དང་། བྱང་བ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་མཐའ་ལས་པར་གསུངས་པ་དག་རང་གི་སྤྱི་དབྱུང་བྱ་ཁྲི་ཤིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བཞིར་བསྟར་བར་མཛད་པ་ནི་རང་རེའི་གཞུག་མར་གནས་པའི་གསོ་བ་རིག་པ་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕོ་འབྱུར་ཀྱི་དུས་རིམ་ཁོད་དུ་རྒྱལ་སྟན་བཅུ་གཉིས་དང་། སེལ་མ་བཞི་བརྒྱ། དབང་མཛད་བཅུ་སོགས་ཀྱི་དུས་རབས་

མཚུགས་སྤྱི་ལ་ནས་ཕུར་ཀྱལ་གཅིག་ཕྱར་བྱུང་སྟེ་དཔག་དོན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཡར་ཀྱས་གང་
 ཐད་ནས་རྒྱ་དཀར་ནག་ལ་དོ་རྒྱ་མེར་ཞིང་། སྤ་བཀའ་བའི་སྟོབས་ཅན་གྱི་བཅན་པོ་ན་རིམ་གྱིས་ཏ་སྟེག་དང་། རྒྱ་
 གར། རྒྱ་ནག་སོགས་ཁྲིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལས་ཆོང་ལས་དཔལ་འབྱོར་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཇི་སྟེད་ཅིག་ནང་
 འབྲེན་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཡུལ་དེ་དག་གི་སྤུན་བཅས་རིག་པའི་ཆེ་མོར་སོན་པའི་མཐས་པ་དུ་མ་གདན་དྲངས་
 ར་དེ་དག་གིས་གཞུང་ལུགས་ལ་བོད་ལྷག་སྟོ་ལྷན་རྣམས་ལ་སྟོབ་ཏུ་གཞུགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
 དང་ལག་ལེན་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལྷག་སྟོ་ལྷན་གསོག་བསྟུ་མཛད་པ་མ་ཟད། ལུགས་ཆེན་གསུམ་པོ་
 ཆེག་སྤྱི་ལ་སྟོབ་སྟོལ་དང་། བཀའ་གཅིགས་བཅུ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་མཛད་དེ་བོད་རང་
 གི་ཐུན་མོངས་མིན་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་ཁོ་ལག་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་གསར་གཏོད་
 མཛད་པ་ནི་དེང་སང་གི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་སྲིད་དོན་ལ་དར་རྒྱས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དུ་
 མ་ཞིག་བྱུང་ཡང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལག་ལེན་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྟོ་གྲོས་དང་
 སྟོང་སྟོབས་གྱིས་ད་བར་ཉམས་མེད་རྒྱན་འཛིན་བྱུང་པ་མ་ཟད། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་རིག་གསར་འཛུལ་ཐབས་
 དང་། གོ་ལ་གཅིག་ཕྱར་གྱི་དུས་རབས་འདྲིར་ཡང་གོ་ལ་གཅིག་ཕྱར་གྱི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ལུས་སེམས་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་
 ཞབས་ཞུ་དང་། རྣམ་དཔྱད་ཅན་གྱི་ཆོན་རིག་པ་དང་། ཉམས་ཞིབ་པ་དུ་མས་ཞིབ་འཇུག་དང་། གཙུག་ལག་སྟོབ་
 གཉེར་ཁང་དུ་མར་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་ཅིང་། རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག་སོག་པོ། བལ་ཡུལ། འབྲུག་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མས་
 ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ངོས་ལེན་ཐོབ་པ་སོགས་རིམ་མེད་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཆེ་སྟོག་གི་དཔལ་དུ་གྱུར་པའི་ངོ་མཆར་གཟི་འོད་
 འཕྲོ་བའི་རིག་གཞུང་གསོན་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གསོ་བ་རིག་པ་དེ་ནི་རིམ་མེད་འགྲོ་བའི་སྤྱོ་ནོར་དང་དཔལ་དུ་
 གྱུར་བ་འདི་ཉིད་རྒྱན་འཛིན་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་ཞིབ་
 ཀྱི་ལམ་ནས་ཡར་རྒྱས་གོང་སྟོལ་བྱེད་རྒྱ་ནི་བོད་མི་རིགས་ལ་དུས་རབས་གྱིས་བཀལ་བའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་པ་
 ངོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ཏེ་ལོ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་བོད་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་
 དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆེག་སྤྱི་ལ་བྱས་ནས་འཛམ་སྐྱིང་ཉིལ་པའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་ཕན་བདེ་རྒྱབ་པའི་རྒྱར་འགྱུར་
 བ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་ནི་ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན།

༡། ལྷན་ཚོགས་སྐབས་གསར་རྟེང་གི་ཆེས་སྟོང་ཆེས་ལེན་གྱི་མཛད་སྟོ་ཚོགས་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་༤ ཆོས་༢༥ ཉིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་གསར་རྟེང་ཆེས་སྟོང་ཆེས་ལེན་གྱི་
 མཛད་སྟོ་ཞིག་དྲ་ས་གངས་སྦྱིད་གཉའ་ཁྲི་ཚོགས་ཁང་དུ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་ཡོད། མཛད་སྟོའི་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོར་
 དཔལ་ལྷན་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སྟོན་མཆོག་དང་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྲོན་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱན་
 ལས་སྐུ་ཆབ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་བོད་ཀྱི་སྤུན་ཅིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་། རྒྱལ་བའི་སྐུ་བཅར་སྤུན་པ། གཞན་
 ཡང་བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་མཆོག་དང་འཕྲོད་བསྟེན་དྲུང་འཕམ། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་
 དྲུང་ཆེ། ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འོས་བསྐུའི་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི། ཚོགས་བཅར་སྤུན་པ་བཅས་ཁྱོད་མི་གངས་ལྷ་བཅུ་ཙམ་

མཛད་སྒོར་མཉམ་བཞུགས་གནང་ཡོད། མཛད་སྒོའི་ཐོག་མར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ལྷན་རམས་པ་དག་དབང་བཅོམ་པ་ལགས་ནས་མཛད་སྒོའི་ངོ་སྟོན་དང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་གསུམ་(ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣/༡༤/༡༥) གྱི་ལས་བསྐྱམས་སྤོང་བཟུས་སྟེན་སྟོན་བྱས། དེ་རྗེས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཆེ་ལྷན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཅོད་ནས་གཡུ་ཐོག་གཟེངས་རྟགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ངོ་སྟོན་དང་སྐབས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ལྷ་ས་ལྷན་ཅིས་ཁང་ལོ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་



དུན་དང་ལྷག་པར་བོད་ཕྱི་ནང་གི་ལྷན་པ་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་དམ་ཚིག་ཡོང་སྤང་ད་ལན་གཡུ་ཐོག་གཟེངས་རྟགས་ཐེངས་གསུམ་པ་འདི་བཞིན་ཁིང་གཤེགས་མཁས་དབང་ཁྱོ་ཆེ་རྣམ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་གྲོས་ཚད་བྱང་དོན་བཞིན་མཛད་སྒོའི་ཐོག་དམ་པ་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤོང་བཟུས་སྟོན་བྱང་བྱས་རྗེས་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན་མཚོག་ནས་གཡུ་ཐོག་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་གནང་ཡོད།(གཟེངས་རྟགས་འབུལ་ཡུལ་བོད་ནང་གི་ལྷན་པ་མཁས་དབང་ཡིན་སྟབས་འདི་ག་ལྷན་ཚོགས་ནས་འབྲེལ་བརྒྱད་བྱས་མཐར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འབྲུངས་ཡུལ་ཆབ་མདོ་ཡིན་པར་སོང་དེ་ས་ས་གནས་ཆབ་མདོ་སྤྱི་དྲུག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ལགས་སུ་ཁོང་གི་སྐུ་ཚབ་ཚུལ་དུ་གཟེངས་རྟགས་ཡུལ་བཞེས་གནང་ཡོད།)



དེ་རྗེས་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྲོན་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སྐུ་ཚབ་མཚོག་ནས་རྟག་རིགས་དགེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྷན་མཚོག་གི་གསོ་རིག་ལྷན་སྦྱོར་ཁང་གི་གཏམ་འཇགས་དབ་སྐྱེལ་ལག་འཁྱེར་བརྩམ་གནང་བ་དང་དུས་མཉམ་གསོ་རིག་འབུམ་བཞིའི་མཐོ་སློབ་ལྷན་རི་སྤོང་དབ་སྐྱེལ་ལག་འཁྱེར་བཅས་བརྩམ་གནང་མཛད། དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྲོན་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་མཚོག་ནས་ནད་གཞི་སྟོན་འགོག་ཐོག་གཏམ་བཤད་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་ལེགས་གསོལ་དང་དེ་ནས་ཀྱུལ་བའི་སྐུ་བཅར་ལྷན་རམས་པ་ཆེ་དབང་རྟ་མགོན་

མཆོག་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ས་གནས་འབྲེལ་མཐུད་པ་རྒྱལ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་ཕྱག་འཁུར་བཙུལ་གནང་མཛད།
 དེ་རྗེས་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྔ་པའི་འོས་བསྐྱའི་ཚོགས་ཚུང་ནས་འོས་བསྐྱའི་ལས་རིམ་དང་འོས་འདམས་བྱང་པའི་
 ཚོགས་མི་རྒྱུ་པའི་མཚན་གསལ་བསྐྱགས་གནང་གསལ་བསྐྱགས་ནང་དོན་སྐབས་ལྔ་པའི་ཚོགས་མིར་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་
 ཁང་གི་སྤྱི་གཞི་ཁོངས་སྤྱན་པ་རྒྱལ་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་མིར་༼རྒྱལ་བའི་སྤྱི་བཅར་སྤྱན་རམས་པ་སྤྱན་པ་ཆེ་རིང་ལགས་
 དང་སྤྱན་པ་ཨོ་ཤོད་བསོད་ནམས་སྤྱོད་དཀར་ལགས། གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་མི་སྤྱན་པ་པ་སངས་
 རྟོགས་ཆེན་ལགས། བོད་མི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་མི་སྤྱན་པ་ཆེ་རིང་དཔལ་ལོ་ལགས་དང་སྤྱན་པ་རིག་འཛིན་
 དབང་གྲགས་ལགས། སྤྱི་གཞི་ཁོངས་གང་དུ་མེད་པའི་སྤྱན་པའི་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་མིར་སྤྱན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཙོད་ལགས་
 བཅས་འོས་བསྐྱའི་ལས་རིམ་ཚོགས་མི་དྲུག་དང་དེ་བཞིན་ཐད་བསྐྱོས་ཚོགས་མི་༼རྒྱལ་བའི་སྤྱི་བཅར་སྤྱན་རམས་པ་
 ཆེ་དབང་རྟ་མགིན་ལགས། བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་མཐོ་སྤྱོད་ཁང་གི་སྤྱོད་སྤྱི། ལྷགས་པོ་རི་དྲན་རྟེན་བོད་སྤྱན་མཐོ་
 སྤྱོད་ཁང་གི་སྤྱོད་སྤྱི། ལྷ་ཆ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སྤྱོད་གཉེར་ཁང་གི་སྤྱན་ཅིས་སྤྱོད་ཆེན་འགན་འཛིན།འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
 ཁུངས་ནས་དམིགས་འཕྲུགས་བསྐྱོས་གཞག་གནང་བའི་ཕྱི་ལྷགས་སྤྱན་པའི་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་མི་གཅིག་བཅས་སྐབས་ལྔ་
 པའི་ཚོགས་མི་གསར་པ་རྒྱལ་ལ་དཔལ་ལྷན་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན་མཆོག་ནས་འཚམས་འདྲིའི་མཇལ་དར་དང་
 འཕྲོས་བཞིན་པའི་སྐབས་བཞི་པའི་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་ཕྱག་འཁུར་བཙུལ་གནང་མཛད། དེ་རྗེས་
 དམིགས་བསལ་སྤྱི་མགོན་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་མཆོག་ནས་མཛད་སྤྱོད་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་
 གནང་བསྐྱོན་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་རྒྱུན་ལས་སྤྱི་ཚབ་ཨ་ཀྲུག་ཆེ་བརྟན་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་
 རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་རིམ་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་
 ལ་ལྔ་ཕྱིར་མཐུན་འབྱུར་གནང་ཡོད་པ་དང་མ་འོངས་པར་ཡང་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་
 ཚོགས་ནས་མཐུན་འབྱུར་གང་དགོས་སྤྱི་མཐུད་གནང་རྒྱ་ཡིན་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་མགོན་གཙོ་བོ་
 དཔལ་ལྷན་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན་མཆོག་ནས་གསུང་བཤད་གནང་དོན། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་ཁོངས་འོས་ནས་བོད་
 ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འདི་གལ་ཆེན་པོར་ཅི་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
 ལས་བསྐྱེམས་བརྟན་དེབ་དང་ད་ལན་གྱི་ལས་བསྐྱེམས་ནང་གསལ་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཐབ་སྤྱོད་དང་། ཚོགས་འདུ།
 བྱིམས་སྤྱི་གཞི་ཁག་གཉན་འབེབས་གནང་རྒྱ་སྤྱོད་ཕྱག་ལས་རབ་དང་རིམ་པ་གནང་བར་བཞུགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།



དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཅམ་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་བཞིན་རྒྱ་གར་ནང་གི་མཉམ་མཐུན་ངོས་ལེན་ཐོབ་རྒྱུར་
 འབད་བཅོམ་བཅུམས་པ་ནས་མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ནང་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་མཉམ་མཐུན་ངོས་
 ལེན་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་འདི་པལ་ཆེར་བཅན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་གནས་སྐབས་ཐོག་དགོངས་པ་བཞེས་པ་
 ཡིན་ན་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཕན་ཐུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་ཡོང་རྒྱུའི་གཞི་རྩ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་
 པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཆེར་ཡོང་བཞིན་འདུག འོན་ཀྱང་རྒྱ་གར་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་གནད་དོན་ཆེ་ཕྱ་
 རྒྱུ་གསུམ་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་རེ་བ་བྱེད་པ་ནང་བཞིན་པལ་ཆེར་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པའི་གནས་
 སྐབས་ཤིག་ཡོང་ཡང་མིན་པ་རེད་དུས་ཀྱི་འདུག གང་ལྟར་བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དང་
 བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས། དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པ་གཞུང་གི་ཁག་བཅས་ཚང་མས་མཉམ་ཐུབ་ཀྱིས་རྒྱས་
 འདོན་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བཀའ་སློབ་ཟབ་ནན་གནང་། དེ་རྗེས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞིན་
 སྤན་པ་ཐོགས་མེད་ལགས་ནས་“སྤྱི་ནོར་གོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་དྲིན་དུན་བཞིན་ལྷན་ཚོགས་འདིར་ལྷ་
 ཕྱིར་དཔལ་ལྷན་བཀའ་སྤྱི་གཉིས་དབུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ལས་ཟུར་རིག་གཞུང་གི་ཁག་དེབ་སྐྱེལ་སྤན་པ་
 བཅས་ཚང་མས་རྒྱབ་སྐྱོར་མཐུན་འཁུར་གནང་ཡོད་ན་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་རྗེས་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ནས་
 སྤན་ཅིས་བསྟན་རྒྱས་སྟོན་ལས་ཁུངས་འདོན་དང་བཅས་ལྷ་དྲོའི་མཛད་སྤྱོད་ལགས་པར་གྲག་།



ཉིན་རྒྱུ་འོས་བསྐྱེད་ཚོགས་རྒྱུ་ནས་སྐབས་ལྷ་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞི་ཚོགས་གཞིན་དུང་ཆེ་གསུམ་ཀྱི་འོས་
 བསྐྱེད་གནང་ནས་སྐབས་ལྷ་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞི་སྤན་དགེ་རག་དོ་སྤོ་བསྟན་འཛིན་ལགས་དང་ཚོགས་
 གཞིན་སྤན་པ་ཨོ་ཤོད་བསོད་ནམས་སྟོལ་དཀར་ལགས། དུང་ཆེ་སྤན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཅོད་བཅས་གསུམ་འོས་
 འདེམས་བྱུང་ཡོད། དེ་རྗེས་སྐབས་བཞི་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྷ་པའི་ཚོགས་གཞི་
 ཚོགས་གཞིན་དུང་ཆེས་དབུས་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆས་དང་ཅ་དངོས་དེ་བཞིན་མ་དདུལ་བཅས་
 ཅིས་སྟོན་ཅིས་ལེན་གནང་ནས་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བཞི་པའི་ལས་ཡུན་ཆ་ཚང་མཐུག་སྐྱེལ་གྱིས་སྐབས་ལྷ་པར་ཅིས་
 སྟོན་ཅིས་ལེན་གྱི་ལས་རིམ་ལགས་པར་མཐུག་སྐྱེལ་གནང་།

༢། ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བཞི་པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱི་ལས་བསྐྱོར་སྤྱི་བཟུང་བཟུང་།

དང་པོ། འཛིན་སྐྱོང་སྐོར། བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་བཅན་བྱེད་བོད་མིའི་བཅའ་
ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༡༩ དགོངས་དོན་ཆེད་འཇུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་བཟུང་སྐོར་དགོངས་དོན་
ད་ལྟའི་འཆར་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༡ དང་རྒྱན་དུ་ལས་ཁུངས་ནང་རྒྱན་ལས་སྤྱན་པ་གཅིག་དང་། དེའུ་
གཉིས་དང་ལས་དྲུང་ཅིག་ལྷན་གཅིག་ ཅིས་པ་གཅིག་བཅས་ལས་བྱེད་གསུམ་ཡོད། ལྷན་ཚོགས་འོག་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་
པའི་ཚོགས་མི་སྤྱན་པ་གྲངས་ ༤༥༧ དང་། ལྷན་ཚོགས་ནས་བསྐོས་གཞག་གནང་བའི་ས་གནས་འབྲེལ་མཐུད་སྤྱན་
པ་གྲངས་ ༡༡ བོད་སྤྱན་མཐུན་གྲོགས་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༢ བཅས་ཡོད་པ་ཡིན།

གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་བཟུང་ལག་ལ་བསྐྱར་བཅས་སོང་བ།

སྐབས་ ༡༥ པའི་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡༠ པའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་
གསལ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་འགོ་བརྒྱུད་མིང་དང་དང་འབྲེལ་ནས་དོན་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་མ་ལ་སྤྱི་
མོས་བསྐྱར་བཅས་སོང་། དེ་རྗེས་སྐབས་ ༡༥ པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡༡ པའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་གཅིག་ལྟེ་དོན་ཚན་ ༩ པར་བསྐྱར་བཅས་སོང་ཡོད། གཞན་ཡང་འདས་པའི་
ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་བདུན་ཀྱི་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དང་། ལྷན་སྐྱོར་སྤྱི་གཞི་
གཞི་ཐོག་གཞེངས་ཏུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི། འོས་བསྐྱེད་སྤྱི་གཞི་བཅས་དོན་ཚན་ལག་བཅུ་ལྷག་ཅུ་མ་ལ་བསྐྱར་བཅས་
སོང་ཡོད།

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་བཟུང་ལག་ལ་བསྐྱར་བྱུང་བ་ལག

སྤྱན་རམས་པ་ཅ་འཛིན་སྤྱི་གཞི་གཞི་གཏན་འབེབས།

ལྷན་ཚོགས་ནས་ལྷན་བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་པ་རབ་འབྱམས་པ་འམ་སྤྱན་རམས་པའི་ཅ་འཛིན་སྤྱི་གཞི་
རགས་ཟེན་བཀོད་སྤྱི་གཞི་ཆེད་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་འགའ་བསྐོར་ཚོགས་ཁུས་མཐར་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་ ༢༩ པའི་
ཐོག་བོད་གསལ་ཅ་འཛིན་སྤྱི་གཞི་སྤྱི་སྐྱར་ཞིབ་གྲོས་བསྐྱར་གྱིས་བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་པ་རབ་འབྱམས་
པའི་ཅ་འཛིན་སྤྱི་གཞི་དེ་བཞིན་མཐའ་མའི་གཏན་འབེབས་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ནས་ལག་བསྐྱར་དགོས་པ་
འབྲེལ་ཡོད་མཐོ་སྤྱོད་ལག་ལ་བཀོད་སྤྱོད་གསལ་བསྐྱོད་བཏང་ཟིན།

གསལ་བའི་འབྱམས་བཞིའི་སྤྱོད་ཚན་གཏན་འབེབས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༧/༣༠ ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལྷན་ཚོགས་ནས་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ་བསྐོར་ཚོགས་
ཀྱིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གསལ་བའི་འབྱམས་བཞིའི་བསྐྱོད་གཞི་ཅ་འཛིན་ཀྱི་སྤྱོད་ཚན་རགས་ཟེན་བཀོད་སྤྱི་གཞི་གནང་། དེ་
དོན་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་ཉེར་སུམ་པའི་ཐོག་སྤྱི་སྐྱར་ཞིབ་གྲོས་བསྐྱར་གནང་རྗེས་གསལ་བའི་འབྱམས་བཞིའི་
བསྐྱོད་གཞི་ཅ་འཛིན་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་གནང་།

གསལ་བའི་སྤྱན་པ་དེབ་སྐྱེལ།

བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་སྤྱན་པ་རམས་ཀྱི་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༤ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡ པ་བར་གསལ་བའི་སྤྱན་པ་གྲངས་ ༤༤ དེབ་སྐྱེལ་གནང་སྟེ་ད་བར་ཁྱོད་

སློབ་གཉེར་ཁང་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཏུ་བྱེ་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༣ ཚེས་༣༡ ནས་བྱེ་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་༣ ཚེས་༣༠ བར་ལོ་གསུམ་
རིང་འབྲལ་སེལ་ངོས་ལེན་དེབ་སྐྱེལ་གནང་གཏན་འཁེལ་ཡིད།

རྟོགས་ཞིབ་དང་ཐོན་རྒྱགས་ཆེ་མོར་བསྟར་ཞིབ།

འདས་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་གསོ་བ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་སྤྱན་སྦྱར་ཁང་ངམ་སྤྱན་སྦྱར་ཕྱི་ཚན་བཅས་ལ་རྟོགས་
ཞིབ་གངས་བདུན་ཙམ་གནང་ཞིང་རྟོགས་ཞིབ་བརྒྱུད་རིམ་ལས་ཡར་རྒྱས་དང་མཚུགས་སྦྱོར་གནང་དགོས་པ་ཁག་
འབྲེལ་ཡོད་སློབ་ཁང་དང་སྤྱན་སྦྱར་ཁང་སོ་སོར་གནས་འབྲེལ་ཞུས་ཤིང་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་པ་དཀའ་བཅུ་པའི་
སློབ་གཉེར་ཁང་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་ཕྱོགས་གྱི་ཙམ་འཛིན་སྒྲིག་གཞི་དགོངས་དོན་བྱེ་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༤ ཚེས་༢༧ ཉིན་ལྷན་
ཚོགས་ཚོགས་མི་སྤྱན་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་བདེ་བྱེད་ལགས་ལྷགས་པོ་རེ་དྲན་རྟེན་བོད་སྤྱན་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
སྐབས་དྲུག་པའི་སློབ་མའི་ཐོན་རྒྱགས་ཆེན་མོའི་རྒྱགས་བཤེར་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཆེད་སེལ་གནང་།

བཞི་པ། གལ་ཆེའི་གྲོས་ཚད་ལག་བསྟར་ཟེན་པ་ཁག་

- ལྷན་ཚོགས་ནས་རེ་འདུན་ཞུས་དོན་ལྷན་བོད་མའི་སྒྲིག་འཇུགས་ཕྱི་ཁྱབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་ལྷན་
ཚོགས་གྱི་བྱེ་ལོ་༢༠༠༩ ནས་བྱེ་ལོ་༢༠༡༤ བར་གྱི་ཅིས་ཁྲར་ཅིས་ཞིབ་གནང་ཟེན་པ་དང་། ལྷན་ཚོགས་
ཆེད་ཁྲིམས་མཐུན་ཅིས་ཞིབ་ཆེད་ལྷན་ཞིག་དགོས་པར་འདི་ནས་སྤྱི་ཞབས་ཨེས་སི་རྒྱར་ལགས་གཞུང་འབྲེལ་
ཅིས་ཞིབ་པར་བསྐོས་གཞག་ཟེན།
- ལྷན་ཚོགས་འདི་ཆེད་འཇུགས་གནང་བའི་དགོས་དམིགས་དང་བསྟན་འདི་ནས་ས་གནས་གཞིས་འགོ་བདེ་
དོན་དང་བྱེ་རྒྱལ་དོན་གཅིད་ལས་ཁང་བཅས་ལ་ཆེད་ལྷན་དེབ་སྐྱེལ་མེད་པའི་སྤྱན་པ་དང་སྤྱན་སྦྱར་བ་
རྒྱལ་ལ་གསོ་བ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་རྒྱབ་གཉེར་མ་གནང་བའི་རེ་སྐུལ་ཁྱེད་ཡིག་
འབུལ་རྒྱུའི་གྲོས་ཚད་བྱུང་དོན་བཞིན་ལུལ་ཟེན།
- ལྷན་ཚོགས་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་དྲ་རྒྱ་དེ་ལྷ་དབྱིན་ཡིག་ཁོ་ནའི་ནང་ཡོད་པ་དེ་ད་ཆ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་
གསར་བཅོས་ཟེན་ནས་དམིགས་གསལ་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་དབྱ་འབྱེད་གནང་ཟེན།
- བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་གྱི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གྲོས་ཚད་བྱུང་དོན་དཔལ་ལྷན་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ཚོགས་རྒྱུང་
ཞིག་ཟུར་འཇུགས་གནང་། ཚོགས་རྒྱུང་ནས་སྐབས་༡༥ པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་༡༠ པའི་ཐོག་ཤོག་ངོས་
བརྒྱུད་ཅན་གྱི་ཐུབ་ཐོན་ལྷན་ཐོ་གྲོས་ཚོགས་སུ་ལྷན་སྦྲོན་ཞུས་ཅིང་དེའི་ཐོག་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་མི་རྣམས་
བཤོ་སྤྱོད་ལྷག་པོ་གནང་བའི་རྗེས་མཐར་གྲོས་ཚོགས་ནས་དོན་ཆེན་བཞི་ཅན་གྱི་གྲོས་ཚད་(ཡིག་ཆ་ཨང་
༢༠༡༥༡༧༥༡༧༠༤ ཅན)བཞག་གནང་ཐུབ་པ་བཅས།

ལྷ་པ། གཞུང་འབྲེལ་མཛད་བཅར་དང་ཚོགས་བཅར་གཏམ་བཤད།

འདས་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཁྱོད་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་བཅར་༡༥དང་གསོ་བ་རིག་པ་དང་དེ་བཞིན་འཕྲོད་བསྟེན་
དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་ནང་གི་ཚོགས་འདུ་གངས་ལྷ་ཙམ་ལ་ཚོགས་བཅར་གཏམ་བཤད་དང་གསོ་བ་རིག་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་ལྷན་ཚོགས་གྱི་ལས་དོན་དོ་སྤྱོད་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་མདུན་ལམ་ཐོག་གཏམ་
བཤད་དང་གཞན་ཡང་ས་གནས་འབྲེལ་མཐུད་པ་ཁག་ཅིག་ནས་མི་མང་དང་སློབ་ཕྱག་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་

པའི་གཏམ་བཤད་ཐངས་འགའ་གནང་། ལྷག་པར་པོ་འདིར་ཡཁོང་ས་མཚོག་ནས་ནང་གཞི་སྒྲོན་འཕྱོག་སྒྲོག་བཀའ་
སློབ་སྡེ་ནན་པེབས་དོན་བཞིན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཆེད་ལས་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གཉིས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་འཛོད་བཞེན་ལས་
ཁྲུངས་བརྒྱད་པོད་ཀྱི་སྐུ་བརྒྱན་སྡེ་ལྷགས་ལས་མིམ་སྒོག་པོད་ཀྱི་གསོ་བ་མིག་པ་ལས་ཟས་སྡོད་སློབ་སྡེ་དང་དེ་
བཞིན་སྡེ་ཚོགས་ནང་བྱུང་བདལ་ཆེ་པའི་ནད་གཞི་འག་བཅུ་ཙམ་དོ་སྡོད་དང་ནད་མིགས་དེ་དག་སྒྲོན་འཕྱོག་ཀྱིང་
སྡེ་ཚོག་གཏམ་བཤད་བཞི་སྡེ་གི་ལས་མིམ་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཐེན་ནས་མིམ་བས་མི་མང་ལ་གོ་དོགས་ཆེད་བརྒྱན་འཛིན་
རྒྱད་གཟེགས་འབུལ་བྱ་བཞིན་འིང་མིན་ཆ་ཆེད་འོད་སྡེར་ནང་སྡོགས་སྡེ་ག་གིས་པོད་མི་འབུས་སྡོད་འག་ལ་འཕྲུམ་
པེལ་བྱ་རྒྱ་བཅས།

དུག་པ། ཚེགས་ཆེན་དང་ཟབ་སྐྱོང་སོགས་གོ་སྟོན་ཁྱེད་ཀྱིས་པ།

- ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལོ་ནི་བོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་བརྒྱུ་ལོར་བའི་དུས་དྲན་གྱི་དཔར་ཅན་ཡིན་ལྟ་བུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གསེ་བ་འདེབས་ཁུག་པ་བཞིན་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་རྩོམ་ལ་གོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་ལྷན་བོད་ལྷགས་གསེ་བ་རིག་པའི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་སྟོབ་གཙོས་ཕྱི་ལྷགས་ལྷན་པ་དང་ལྷན་ཞབས། ལོར་སྐུ་མི་མང་གི་ཆོ་བརྒྱལ་བར་སངས་རྒྱས་ལྷན་སྟོབ་རྩིས་གནང་དང་བཀའ་སྟོབ་བཀའ་རྒྱུ་བརྒྱལ་གནང་མཛད་པའི་གོ་སྐལ་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་ཉིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གསེ་རིག་ལྷན་པ་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཁྱུས་ཏེ་གྲ་བཅུན་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ལ་སྐུ་འབྱེད་ཉིན་རྩོར་ལྷ་བརྒྱ་རེ་དང་། ཁ་མའི་གཏང་རག་དུ་མན་པལ་ཉེན་གསུམ་དང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཛིན་སྟོང་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་ལྷན་སྟོབ་བདེ་གསལ་གསེ་ཆེད་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་བརྒྱན་འབུལ་ལས་ཁུག།
- ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ནང་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་བཟོ་སྐྲུག་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་གཅིག་བསྐོང་ཚོགས་དང་། ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྡེ་འབྲིད་པའི་ཐོག་གསེ་རིག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་ཁག་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷན་གྱི་བདག་དབང་སྤྱད་སྟོབ་རྩོར་ཐབ་སྤྱད་ཐངས་གཉིས་ཅིན་གོ་སྐལ་ཁུག་ཡོད། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་སྐུ་འབྱེད་ཉིན་ལྷན་ཚོགས་དབུལ་འོག་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ལོར་གསེ་རིག་ལྷན་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྟོབ་ཀྱི་ཐབ་འབྱེད་ཐངས་ཅིག་གོ་སྐལ་ཁུག་པ་དང་དུས་མཉམ་ཚོགས་བཅར་ལྷན་པ་རྣམས་དཔལ་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀུམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལས་དམིགས་བསལ་མཛལ་བཅར་དང་བཀའ་སྟོབ་ཁུག་བརྒྱལ་གནང་ཐོབ་བྱུང་ཡོད།

བདུན་པ། ལྷན་ཆོགས་ཆོགས་འདྲ་དང་དམིགས་བསལ་ཆོགས་འདྲ་བསྐྱེད་ཆོགས།

- ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྒྲུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་འདས་པའི་ལོ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐངས་གངས་བདུན་དང་ཟླ་རེའི་ཚོགས་འདུ་གངས་༢༢ བསྐོང་ཚོགས་གནང་ཡོད།
- ཟླ་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱ་ལྷན་གཞུང་ཁྲིམས་ནས་ངོས་ལེན་གནང་རྗེས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལངས་སྒྲུགས་དང་ལྷན་ཚོགས་འདི་སྤྱི་བརྟན་རྒྱུན་གནས་ཡོང་ཐབས་ཐོག་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ་དང་པོ་དེ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་ཁིང་ཚོགས་འདུའི་གཏམ་བཤད་སོགས་ཆ་ཆང་བ་འོད་སྟེར་ནང་བརྒྱུག་སྤྱི་གཞི་གིས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་ཡོད།
- ཟླ་ལོ་༢༠༡༥ ལོར་རྒྱ་ལྷན་ནང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱི་བརྟན་དང་མ་འོངས་ལས་དོན་བྱེད་སྒྲུགས་ཐོག་

དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་ཞིང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཀྱང་གར་དབུས་སའི་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་ལས་དོན་བྱེད་སྟེགས་དང་དེ་བཞིན་གསོལ་འདེགས་པའི་བསྐྱབ་གཞི་རྩ་འཛིན་རགས་ཟེན་གཏན་འབེབས་གནང་ནས་གསོལ་སྟོན་གཉིས་ཁང་ཆང་མས་རྩ་འཛིན་གཅིག་མཐུན་ཀྱང་གར་དབུས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་(CCIM) ལུ་གཏོང་རྒྱུ་སྤྲོ་མས་གྲོས་བཟུང་བྱུང་ཡོད།

- དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལོར་གཡུ་ཐོག་གཟེངས་རྟགས་འདེམས་སྒྲུག་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་ལྔ་ཆང་འཛིན་ཐོག་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོགས་རྒྱུ་ནས་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་ཡུལ་འོས་གཞི་དང་དེ་དག་གི་འོས་ཚས་ཆ་རྒྱུན་རྒྱུ་ལྟེངས་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ལྷན་ཐོ་བཀོད་སྤྲིད།

བརྒྱད་པ། རྒྱ་གར་དབུས་སའི་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན།

- གསོལ་འདེགས་པའི་བསྐྱབ་གཞི་རྩ་འཛིན་བཀོད་སྤྲིད་གི་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་ཚོགས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༧ དང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་༡༠ བཅས་ཐེངས་གཉིས་རྒྱ་གར་དབུས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་བ་ལྟར་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚོགས་གཙོ་དང་རྒྱུང་ཆེ་གཉིས་ཚོགས་བཅས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གསོལ་འདེགས་པའི་བསྐྱབ་གཞི་རྩ་འཛིན་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འབྲེལ་གསོལ་སྟོན་གཉིས་ཁང་གི་ཉུང་མཐའི་དགོས་མཁོའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་སྤྲིད་གཞི་རགས་ཟེན་བཅས་གསོལ་འདེགས་པའི་མཐོ་སྟོན་ཁང་གི་སྤྱི་ཆབ་བཅས་མཉམ་བཀོད་སྤྲིད་གནང་། ཚོགས་འདུ་འདི་དང་རྩིས་འབྲེལ་ལྷ་ཡུ་ཤའི་བྱང་རྒྱུང་མཆོག་བྱར་དུ་མཇལ་ཤིང་ཀྱིས་གསོལ་འདེགས་པའི་འབུས་མི་བསྟོན་འཕར་བསྐོ་གཞག་ཡོང་བའི་ཐོག་བཀའ་བཟུང་དང་ལྷན་ཁུ་བྱར་བུལ་ཞུས།
- ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་༡༡ ཚེས་༩ ཉིན་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་དེ་ལྟོན་ལྷ་ཡུ་ཤའི་ཕྱི་ཆོན་དེ་ལྷ་ཡུ་ཤའི་སྟོན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ལུ་བསྐྱར་ནས་སྟོན་ཆེན་ཞིག་བྱར་དུ་བསྐོས་གཞག་གནང་བར་ལྷན་ཚོགས་ནས་ལྷ་ཡུ་ཤའི་སྟོན་ཆེན་གསར་པ་ Shri Shripad Yesso Naik མཆོག་ལ་གཞུང་འབྲེལ་འཆམས་འདྲི་དང་སྤྲུགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དོ་སྟོན་ཞུས།
- མངའ་སྡེའི་ལྷ་ཡུ་ཤའི་རིགས་རྒྱུང་མཆོག་དང་མཇལ་ཤིང་བཀའ་བཟུང།
རྒྱ་གར་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ལྷ་ཡུ་ཤའི་རིགས་རྒྱུང་མཆོག་དང་ས་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་ཁང་དུ་གཟིགས་སྐོར་དང་སྤྲུགས་ཉིན་བྱེད་རིང་ལྷན་འཛིན་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཛོམས་པའི་ཐོག་གནད་དོན་གཙོ་བོ་དེ་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་གསོལ་འདེགས་པ་དོན་ལེན་གནང་བའི་རྩིས་གསོལ་སྟོན་པ་དང་ལྷན་གྱི་སྟོན་གཉིས་ཁང་རྒྱམས་ཁྲིམས་མཐུན་དེབ་སྟེལ་བྱ་དགོས་པར་དེབ་སྟེལ་བྱེད་སྟངས་བྱེད་ལུགས་ཐད་མངའ་སྡེའི་ཁྲིམས་འགོས་སྐོར་བཅས་འདྲི་ཞུས་པ་དང་ལྷན་ཚོགས་དོན་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དོ་སྟོན། མ་འོངས་པར་གསོལ་འདེགས་པའི་མིང་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གང་ཅིར་ལྷན་ཚོགས་འདི་གལ་ཆེ་ཡིན་པ་དང་དབུས་སའི་གཞུང་ནས་གསོལ་འདེགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད་གང་ལའང་ལྷན་ཚོགས་ལུ་འབྲེལ་བ་གནང་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཞུས།
- རྒྱ་གར་དབུས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་ནས་མངའ་སྡེའི་ལྷ་ཡུ་ཤའི་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་གསོལ་འདེགས་པའི་ཚོགས་རྒྱུང་འཛུགས་ཆེད་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ནང་གསོལ་འདེགས་པའི་ཐོག་ལྷན་པ་རབ་འབུམས་པའི་ལག་འཁྱེད་ཡོད་ཐོག་ཉུང་མཐར་ཞབས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཟེན་པའི་གཟེངས་ལུ་ཐོན་པའི་མཇེད་རྩིས་ཡོད་མཐུན་རྒྱམས་ཀྱི་མཆོན་ཐོ་ཞིག་གཏོང་དགོས་གསུངས་པར་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་ཉེར་ཅིག་པའི་ཐོག་གོས་བཟུང་གིས་

མཐར་ཐོང་གསལ་ཆ་རྒྱུ་ཆེད་བའི་ཆེད་ལས་གསོ་རིག་ལྷན་པ་གྲངས་༢༥མཚན་ཐོ་དང་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་
བཅས་ཉི་མཱ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཨ་ཕུ་ཤེའི་ལས་ཁུངས་སུ་བཏང་བཞིན། དེ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུངས་ནང་བོད་ཀྱི་གསོ་
བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་གཅིག་བསྐོས་འཇུགས་གནང་སྟེ་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཀྱང་ལུ་ཁྲོད་

དགུ་པ། གསོ་རིག་གསར་འཛིན་དང་བརྟན་དེབ་དཔར་བསྐྱར།

འདས་པའི་ལོ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་རིང་གསོ་རིག་གསར་འཛིན་དུག་འདོན་སྤེལ་བཞིན་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལོར་གསོ་
རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་བརྒྱའི་ལས་བཟོམས་བརྟན་དེབ་གཅིག་བཅས་དཔར་བསྐྱར་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུས།
གཞན་ཡང་སངས་རྒྱལ་ལྷན་སྒྲིལ་རྒྱུ་ཆེས་གནང་དང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བཟོ་སྐྲུག་ཚོགས་ཆེན་དང་དམིགས་
བསལ་ཚོགས་འདུ་ཁག་བཅས་འོད་སྤོང་ཐོག་གསར་བསྐྱར་ཞུས།

བརྒྱ་པ། ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་སྤང་ཆེས་ཁུའི་བཟོམས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣/༤/༡༥ ཉིན་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་གསུམ་པ་ནས་ཆེས་སྔོན་བྱང་པ། ཉིན་སྔོན། འབུམ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་དང་
སུམ་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་དགུ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་པད་ཞེ་ལྔ་(༢༩༩༡༠༧༠༤༥) ཐམ་བྱང་ཡོད་པ་དང་འདས་པའི་
ལོ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་བྱང་སྤང་ཆེས་ཁུ་ཁ་འཐབ་ཀྱིས་ད་ཉིན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༥ ཆེས་༢༠ ཉིན་གྱི་ཆེས་ཁུ་
གཞིར་བཟུང་ཁྱོད་ཉིན་སྔོན་འབུམ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བདུན་དང་དུག་ཁྲི་ཉི་སྟོང་བརྒྱད་རྒྱ་ཅུ་རེ་ལྔ་(༢༧༤༢༤༥༥༠༠)
ཐམ་པ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ན་ཆེས་གསལ་ཆེས་སྔོན་ཞུས་པ་བཅས་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བཞི་པའི་ཚོགས་མིའི་ལས་
བཟོམས་སྟོང་བཟུས་སྟུ།

༣། ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྔ་པའི་ཚོགས་མིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བཟུས།

༡། ཚོགས་གཙོ།



སྔོན་དཔོན་ཆེན་མོ་རྒྱ་རྒྱ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་མདོ་ཁམས་སོག་རྫོང་
ཁུལ་དུ་ཁལ་བྱིས་འབྲིང་པོ་ཞིག་དུ་སྟེས། རང་ལོ་ ༩ རོག་ནགས་ཤོད་རྟལ་ཕུ་རིན་པོ་ཆེས་དཀར་
ཤོད་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་རྒྱ་ཆེན་གྱི་ཡང་སྤྱོད་དུ་དོས་འཛིན་མཛད། ཕྱི་ལོ་
༡༩༧༤/ ༧༥ བར་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་མན་ངག་མཐའ་དག་སློབ་དཔོན་
ལས་ཞིབ་པར་བྱུངས། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་ལྷ་ས་ལྷན་ཆེས་ཁང་དུ་འཇུག་ཞུགས་བྱས་རྗེས། ༡༩༨༥
ལོར་ལྷ་ས་ལྷན་ཆེས་ཁང་གི་ལྷན་པའི་ལས་གནས་སུ་བཀོད་སྟོང་ཐོག་ཐོག་ལྷན་པའི་ལོ་
སྟོན་སོགས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གནང་གཞུང་འཛུལ་བསྟུ་དང་པར་སྐྱར་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་
ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་ཕྱི་ལོ་༡༩༨༩ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་བཅན་བྱོལ་དུ་འབྱོར། ལོ་དེ་ནས་
ད་ས་ལྷན་ཆེས་མཐོ་སྟོབ་དུ་ལྷན་ཆེས་དང་རིག་དགེ་སོགས་ཀྱིས་ལས་དོན་བྱས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་བོད་གཞུང་ཆོས་
དོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་སྐྱ་ཆ་མཐོ་སྟོབ་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་ཁོངས་སུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཆེན་
གསར་འཇུག་ཆེད་བསྐོས་བཞག་མཛད། ༡༩༩༩ ལོར་ལྷན་ཆེས་རིག་སྤྱོད་གསར་འཇུག་བྱས་ཉི་དུ་བར་གཙོ་བོ་ལྷན་ཆེས་
སྟོབ་བྱིད་དང་། འཛིན་སྟོང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་སྐྱ་ཚོགས་དང་རིག་དུང་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱས། གཞན་
ཡང་སྟོབ་གསོ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་བྱས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་གསོ་རིག་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་མཚན་གནས་བཞེས།
དུས་ལུན་དེའི་ནང་ལྷན་སྟོབ་ལག་རྩལ་གསར་གཏོད་ཞིབ་འཇུག་དང་། ལྷན་རྩིས་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་རིག་སྤྱོད་དང་
དཔུག་ཁག་གསར་འཇུག་ཀྱིས་ཨ་རི་མཚོན་པའི་འཛམ་གླིང་ལུ་ཁྲོད་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་སྤྱོད་ཆེན་ཁག་དང་འབྲེལ་
བ་གནང་ཐུས་དང་། ད་ལྟའི་ཆ་ལ་སྐྱ་ཆ་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་རིག་སྤྱོད་འགན་འཛིན་དང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་
སྐབས་ལྔ་པའི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་གནས་སུ་ཕུག་ལས་གནང་ཐུས་བཅས་ཀྱི་དོ་སྟོད་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བཟུས་སྟུ།

༢། ཚོགས་གཞོན།



ལྷན་པ་ཨོ་ཤོད་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་དཀར་ལགས་ནི་འཛིན་རིམ་བརྒྱུ་པའི་བར་དྲ་ཤོད་བོད་ཁྱིམ་
 དང་དེ་ནས་དྲ་ཤོད་བོད་ཁྱིམ་སྒོ་བ་གྲྭ་ནས་འཛིན་རིམ་བཅུས་སྒོ་བ་ཐོན་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་
 བོད་ཀྱི་ལྷན་ཚིས་མཐོ་སྒྲོ་བ་ཁང་ནང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྒོ་བ་སྤྱིང་གནང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢
 ལོར་ལྷན་པ་དཀར་བརྒྱུ་པའི་སྒོ་བ་གཉེར་ཐར་སོན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་ ༢༠༡༤ ལོར་ལས་ཀའི་
 ཞོར་ལ་ལོ་གསུམ་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་ IGNOU གཙུག་ལག་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་ནས་ཚན་རིག་ཅི་ཤིང་
 རིག་པའི་ (B. Sc Majors in Botany) སྒོ་བ་གཉེར་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ནས་ལྷན་ཚིས་ཁང་གི་
 གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཤེ་ཚན་ནང་ཉམས་ཞིབ་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོ་ནས་ ༢༠༡༤
 ལོ་བར་ཤེ་ར་ལྷན་དུ་ལྷ་རྒྱུ་འབྲོད་བཞུགས་པའི་གནས་ཁང་ (Vana Enterprises Limited) ནང་གསོ་བ་རིག་པའི་ཤེ་
 ཚན་གྱི་འགན་འཛིན་དུ་བསྐོས་གཞག་གིས་ནད་པ་བརྟག་དཔྱད་སྒྲན་བཅས་དང་འཇམ་དཔྱད་ཐོག་གཙོ་བོ་
 ཕྱག་ལས་གནང་། ལྷན་ཚིས་ཁང་ནང་ལྷན་པའི་ཕྱག་ལས་དངོས་སུ་གནང་བ་ནས་ད་བར་གསོ་རིག་སྒྲན་གྱི་ཐབ་སྤྱོད་
 ནང་མཉམ་བཞུགས་དང་དེ་བཞིན་རྒྱལ་ནང་གི་ལྷན་གྱི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་དང་ལྷན་གྱི་འགྲམས་སྟོན་
 གོ་སྒྲིག་སོགས་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་ཅན་ཏ་ར་གསོ་རིག་སྒོ་བ་གཉེར་དང་ཞིབ་འཇུག་ཤེ་ཚན་འོག་ཕྱག་
 ལས་གནང་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྔ་པའི་ཚོགས་གཞོན་གྱི་ལས་འཁུར་ལྷ་སྐྱས་
 བཅས་ཀྱི་དོ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན་སྟུ།

༣། དྲུང་ཆེ།



ལྷན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཅོད་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སྤེལ་ཀོབ་ཉིན་སྒོ་བ་ནས་གཞི་རིམ་སྒོ་བ་གཉེར་གནང་།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་ལྷ་རྒྱུ་འབྲོད་བཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སྒོ་བ་ཁང་དུ་འཇུལ་བཞུགས་ཀྱིས་དབྱ་མ་འོག་མ་ལོ་
 གཉིས་ཀྱི་རིང་ནང་དོན་རིག་པར་སྒོ་བ་སྤྱོད་གནང་། ༡༩༩༤ ལོར་ ༡༩༩༥ ལོར་བར་གསོ་བ་རིག་པའི་
 རྩོན་འགྲོའི་ལོ་གཉིས་སྒོ་བ་སྤྱོད་དང་དེ་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་གསོ་རིག་གཞུང་དང་ལག་ལེན་དངོས་
 གཞིར་སྒོ་བ་སྤྱོད་བྱས་མཐར་༢༠༠༡ ལོར་སྒོ་བ་ཐོན་དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་ཉམས་གསོག་བྱས་རྗེས་
 བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གསོ་དཔྱད་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ལག་འཁུར་ཐོག་ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་ ༢༠༠༤
 ལོར་ལྷ་རྒྱུ་འབྲོད་བཞུགས་པའི་ཆོག་མཆོད་ཤེ་ཚན་དུ་ཉམས་ཞིབ་པའི་ཕྱག་ལས་རིགས་ཀྱི་ལས་འཁུར་
 ལྷས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷ་ཤེ་དང་རྒྱ་སྐག་དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་ལྷ་སྐྱ་ལྷ་ཁག་ཏུ་ནད་པ་བརྟག་དཔྱད་
 དང་བོད་ལྷན་དོ་སྤྱོད་གཏམ་བཤད་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་རྒྱན་
 ལས་པའི་ལས་འཁུར་ལྷས་པ་དང་དེ་ནས་ ༢༠༡༠ ལོར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་མིར་འོས་འདེམས་དང་སྐར་
 ༢༠༡༣ ལོར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེར་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་ ༡ ཆེས་ ༢༥ ཉིན་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་
 ལྔ་པའི་དྲུང་ཆེར་འོས་འདེམས་ཀྱིས་ད་ཆ་དྲུང་ཆེའི་ལས་འཁུར་ལྷ་སྐྱས་བཅས།

༤། ཚོགས་མི།



རྒྱལ་བའི་སྐྱབས་ལམ་སྐྱབས་པ་ཆེ་དབང་རྟ་མགྲིན་མཆོག་ནི་ཁལ་ཤོར་གཏན་སྒོ་བ་ནས་གཞི་རིམ་
 སྒོ་བ་གཉེར་གནང་། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཚིས་མཐོ་སྒོ་བ་ཁང་དུ་འཇུལ་བཞུགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤
 ལོར་ལྷན་པ་དཀར་བརྒྱུ་པའི་སྒོ་བ་ཐར་སོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ལོར་ལྷན་ཚིས་པའི་ལོ་ ༡༩ རིང་ལྷེ་ལི་
 ནི་རྩ་སྐྱ་དོན་ཡན་ལག་ལྷན་ཚིས་ཁང་དུ་འགན་འཛིན་ལྷན་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡
 ལོར་ ༢༠༠༢ ལོར་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཚིས་ཁང་གི་ལྷན་སྐྱོར་འགན་འཛིན་དང་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་གོང་ས་
 མཆོག་གི་སྐྱབས་ལམ་སྐྱབས་པའི་ལས་གནད་ཐོག་བསྐོས་བཞག་མཆོད་ནས་ད་བར་སྐྱབས་ལམ་སྐྱབས་
 པའི་ཞབས་ཞུ་གནང་སྟུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ལོར་ལྷན་པ་ཆེ་དབང་པ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷན་
 པ་ཆེ་དབང་པའི་ཕྱག་ལས་འཁུར་བཞིས། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཚིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གཞོན་པ་དང་འགན་
 འཛིན་གྱི་ཕྱག་ལས་དང་ལྷན་ཚིས་མཐོ་སྒོ་བ་ཀྱི་སྒོ་བ་སྤྱོད་ཕྱག་ལས་གནང་།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་ཁང་གི་ལྷན་ཅིས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་
 ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ལས་འཁུར་ལྷན་ལ། ལྷན་བཅར་ལྷན་རམས་པ་མཆོག་ནས་འདས་པའི་ལོ་ངོ་༣༥ ལྷན་ཅིས་རིང་ནད་པ་
 བྱི་ཚོ་མང་པོར་བརྟག་དཔྱད་ལྷན་བཅས་དང་གཞན་ཡང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ནང་གི་ལྷན་གྱི་ཚོགས་འདུ་མང་པོར་གཏམ་
 བཤད་དང་མི་མང་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་བཀོ་སློང་གཏམ་བཤད་མང་པོ་གནང་སྤྱོད་བ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་སྟུ།

༥༥ ཚོགས་མི། ལྷན་བཅར་ལྷན་རམས་པ་ལྷན་པ་ཚོ་རིང་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་སྐྱེས་ཤིང་། ལོན་སོན་མཚམས་སྟེལ་ཀོབ་



གཞིས་ཆགས་ཉིན་སྟོན་ཏུ་བསྐྱོད་དེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ལོར་འཛིན་རིམ་བརྟུ་གཉིས་ཐོན། དེ་རྗེས་ན་
 རམ་ས་ལ་ལྷན་ཅིས་ཁང་དུ་ལྷན་སྟོན་སྐབས་ལྷ་པའི་སྟོན་མ་བསྟུ་སྟོང་གི་གསལ་བསྟགས་ལེབས་
 དོན་ལྷན་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ལོར་ལྷན་ཅིས་མཐོ་སྟོན་ཁང་དུ་འཇུག་ལྷན་གྱི་སྐབས་ཐོབ། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༤ ལོ་སྟོན་ཐོན་བྱང་ལྷན་པ་དཀའ་བརྟུ་པའི་ཕྱག་འཁུར་བསྟུ་ལ་མ་ཟད། རྒྱུད་གསུམ་
 རྒྱགས་འབུལ་ཡང་ཞུས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ལྷན་སྟོར་ཕྱི་ཚན་དུ་ལས་འགན་བཞོན་བསྐྱོགས་གནང་
 བས་ལོ་བདུན་ཅམ་རིང་ལྷན་སྟོར་ཕྱི་ཚན་དུ་ལས་འཁུར་ཞུས་ཡོད་ནང་ལོ་གསུམ་རིང་ལྷན་སྟོར་

འགན་འཛིན་གཞོན་པའི་ལས་འཁུར་ཞུས་པ་དང་། ལོ་ཡུན་དེ་དག་ནང་ལྷན་སྟེ་བཞུས་དམ་པ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་
 གཤགས་མཆོག་དང་། ལྷན་རམས་པ་སྟེ་བསྟགས་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་དདུལ་རྒྱ་བཅོ་ཐལ་གྱི་ལག་
 ལེན་དང་། རིན་ཆེན་རིལ་བྱ་ཁག་གི་ལག་ལེན། ལྷན་རྒྱས་ཁག་གི་ངོས་འཛིན་དང་དུག་འདོན་གཡའ་ཕྱིས། ལྷན་དཀྲུག་
 ཁག་གི་སྟོར་ཐེབ་ལག་ལེན་བཅས་ཆ་ལག་ཡོངས་རྒྱུས་སྤྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་བྱས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་༡༩༩༥ ལོར་
 ལྷན་ཅིས་རིག་གཞུང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཁུར་དང་། ལྷན་ཅིས་མཐོ་སྟོན་ཁང་གི་སྟོན་དགའི་ལས་འཁུར་ཡང་ཞུས།
 ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་༢༠༠༥ ལོར་གསེབ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཕྱི་ཚན་ནང་ལས་འཁུར་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ཡིག་ལྷན་
 ཅིས་དུས་དེབ་ཀྱི་ཚོམ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོའི་ལས་འཁུར་ཡང་ཞུས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ལྷན་རམས་པ་རྒྱུད་བའི་ལག་འཁུར་
 ཐོབ། དེ་བཞིན་ལྷན་ཅིས་ཁང་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྷན་གཏམ་བཤད་དང་། ལྷན་པ་བརྟག་དཔྱད། འགྲམས་སྟོན་སོགས་
 ཀྱི་ཆེད་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་ཏུ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཞུས། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་ཆོས་མཐོན་ལྷན་པའི་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་དང་
 པའི་ལྷན་ཅིས་ཁང་གི་སྟེ་ཚབ་ཚོགས་མི་ལོ་གསུམ་རིང་ཞུས། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ ལོ་༡༠ ཆོས་༡ ལོར་ཀྲས་ཡོལ་ལྷ་བསྟར་ཞུས་
 ཏེ་ཀུན་བདེ་ཁང་གསར་བོད་ལྷན་བཅོ་ག་གསར་འཇུགས་ཀྱིས་བོད་ལྷན་བཅོ་བསྟར་ཞུས་དང་ཞུ་སྟུས་དང་། ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༠༥ ལོ་༡༢ པའི་ཆོས་༢ ཉིན་སྟེ་ཕྱི་ཡིག་ཚང་ནས་བཀའ་ཡིག་ལེབས་གསལ་ནང་གོང་ས་སྟེ་བས་མགོན་ཆོན་
 པོ་མཆོག་གི་སྟེ་བཅར་ལྷན་པའི་ཁོངས་སྟེ་བཞག་གནང་བ་ལྷན་དུ་ལྷ་ཞབས་ཞུ་སྟེ་བཞིན་ ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལོ་
 ༥པའི་ནང་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་ལྷ་པའི་ཚོགས་མིར་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་ལྷན་ཚོགས་མིའི་
 ལས་འཁུར་ཡང་ཞུ་སྟུས་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་བསྟུས་སྟུ།

༥༦ ཚོགས་མི། ལྷན་རམས་པ་བསྟན་པ་ཚོས་འཕེལ་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོ་༥ ཆོས་༡ ཉིན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་



སར་འཁུངས་ཤིང་རྒྱུ་སྟེ་སར་སྟོན་སྟོང་གནང་ལྷ་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ལོར་བཅན་བྱོལ་དུ་ལེབས།
 བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་ཁང་གི་ལྷན་སྟོན་སྐབས་ལྷ་པའི་ཁོངས་སྟེ་འཇུག་ལྷན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་
 ལྷན་པ་དཀའ་བརྟུ་པའི་སྟོན་པ་མཐར་ཐོན། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ལོར་༢༠༠༥ ལོར་བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་
 མཐོ་སྟོན་ཁང་གི་སྟོན་ཕྱི་གཞོན་པ་དང་སྟོན་ཕྱིའི་ལས་འགན་བཞུས་བཞིན་ཡོད། རིམ་པས་ལྷན་
 རམས་པ་རྒྱུད་བ་དང་ལྷན་རམས་པ་འབྲིང་བའི་ཕྱག་འཁུར་ཐོབ། ལྷན་རམས་པ་མཆོག་ནས་ལྷན་
 ཅིས་མཐོ་སྟོན་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་མང་ཆ་བརྟན་བརྟགས་དང་སྟོན་ཁྲིད་ཆ་འཛིན་བསྟར་བཅས་

གཏན་འབེབས་གནང་བ་དང་ལྷན་བརྟག་ལ་ཐངས་མང་བསྐྱོད་ནས་ལྷན་སྟོན་ཆོར་ལྷན་རྒྱ་ཏོ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་འགན་

ཁུར་རྒྱུ་ལེན་གནང་ཡོད། ད་བར་རྒྱལ་ཁྱིམ་རྒྱལ་ནང་དུ་ནད་པ་བརྟག་དཔྱད་དང་སློབ་འབྲིང་གཏམ་བཤད་སོགས་
མང་པོ་གནང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་ཁོང་ཉིད་བོད་ཀྱི་སྤྱན་རླེང་མཐོ་སློབ་ཁང་གི་སློབ་སྦྱི་གནང་བཞིན་སྐབས་ལྷ་པོའི་
གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ལས་འཁུར་ཁྱེད་ཀྱི་བཞིན་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་སུ།

༡། ཚོགས་མི། སྤྱན་པ་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༢ ཟླ་༧ ཚེས་༡ ཉིན་སྐྱེས། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༧
ལོར་མ་སུ་རི་གཏན་སློབ་ནས་འཛིན་རིམ་བརྒྱ་གཉིས་ཐོན། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༢ ལོར་རྫ་ས་བོད་ཀྱི་སྤྱན་
རླེང་ཁང་དུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་གནང་ནས་༡༩༨༧ ལོར་
སྤྱན་པ་དཀའ་བརྒྱུ་པའི་སློབ་ཐར་སོན། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་ཆ་ཏར་པ་གྱི་ཡན་ལག་སྤྱན་ཁང་གི་
བརྟག་དཔྱད་སྤྱན་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད་པ་དང་དེ་ནས་སློག་ར་བགྲིས་དཔལ་འབྱེལ་ཡན་
ལག་སྤྱན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སྤྱན་པར་བསྐོ་བཞག་གནང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༩ ནས་༡༩༩༢ བར་བལ་
ཡུལ་ཆ་ཏར་པ་གྱི་ཡན་ལག་སྤྱན་ཁང་དུ་གནས་སྡོད་ཀྱིས་སྤྱན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལས་ཚབ་
དང་སྤྱན་པ་དང་སྤྱན་གཉེར། རྩོ་སྤྱན་མཐོ་སྐབས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཞུས། ༡༩༩༢ ལོར་སྤྱན་རླེང་ཁང་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་
སླར་གྱི་དཀའ་སེལ་སྤྱད་ལས་གནད་ནས་དགོངས་པ་ཞུས། སྤྱི་ཡུལ་༢༠༠༡ ནས་༢༠༠༣ བར་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཡན་ལག་
སྤྱན་ཁང་དུ་ཆོད་གན་སྤྱན་པའི་ལས་གནད་ཐོག་བསྐོ་བཞག་གནང་། ད་ལྟའི་ཆར་ལྷགས་པ་རིའི་བྱ་རྒྱུ་བོད་སྤྱན་
སློབ་གྲུའི་སློབ་སྦྱིའི་ལས་འགན་དང་སྤྱན་གྱི་སློབ་བྲིད་གནང་བཞིན་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྷ་པོའི་ཚོགས་མིའི་
ལས་འཁུར་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་སུ།



༢། ཚོགས་མི། སྤྱན་པ་རིག་འཛིན་དབང་གཤམ་ལགས་ནི་ལ་དུགས་ཏེ་མི་སི་གྲོང་མེ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ནང་སྐྱེས་ཤིང་།
རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་དུགས་ཏེ་མི་སི་ལུལ་གྱི་ཀ་ཤི་མི་རི་མངའ་ཕྱེ་གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་གི་ནང་འཛུལ་
ཞུགས་ཀྱིས་འཛིན་རིམ་བརྒྱ་བར་སློབ་སྦྱོང་གནང་། དེ་ནས་ལོ་བདུན་རིང་སྤྱན་པ་ཨོ་རྒྱུ་ཚོས་
འཕེལ་སྐྱེ་མདུན་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་གནང་རྗེས་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༠ནས་༢༠༠༣ བར་
ལ་དུགས་སྤྱན་པ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་གནང་ཡོད་པ་དང་སྤྱན་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་སྐབས་ཡིན་
པ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྷ་པོའི་བོད་མི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱན་པའི་སྐུ་
ཚབ་དུ་མང་མོས་འོས་འདེམས་ཀྱིས་ཚོགས་མིའི་ལས་འཁུར་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་སུ།



༣། ཚོགས་མི། སྤྱན་པ་པ་སངས་སློབ་སྐྱེ་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༤༩ ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༠ ཉིན་བོད་ཨ་མདོ་བྱང་རྒྱ་རྒྱུ་གི་
རྒྱུ་འདོག་མཁས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་ཆང་དུ་བཅས། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥་་་༡༩༥༩ བར་ཨ་མ་མདོ་
རྫ་བ་ལུལ་བོད་སྤྱན་སློབ་གྲྭ་ནས་མཁས་དབང་བརྟག་ཁོ་དང་ཁྱི་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་
བོད་སྤྱན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་གནང་ནས་སློབ་མཐར་སོན་རྗེས་༡༩༩༥ བར་བྱང་རྒྱ་རྒྱུ་འདོག་སྤྱན་ཁང་
ནང་བོད་སྤྱན་ཕྱེ་མཚན་གྱི་འགན་འཛིན་ལས་འགན་ཞུས། དེ་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་སློབ་རྒྱུ་སྤྱན་
དང་བོད་སྤྱན་བྱང་འབེལ་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་གནང་ནས་བོད་རྫ་བ་ལུལ་གྱི་ནད་པ་མང་པོར་བརྟག་
དཔྱད་སྤྱན་བཅས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་བཅན་བྱོལ་འབྱོར་རྗེས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ས་ཏུ་ཁེའི་ནང་
སླར་གྱི་སྤྱན་ཁང་ནང་བོད་སྤྱན་གྱི་ལག་ལེན་སྐུ་མཐུས་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་དུས་ཡུན་དེའི་ནང་སྤྱན་པ་ཁོང་
ཉིད་ནས་རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་མང་པོར་སྐུ་ཁབ་དང་གཞན་ཡང་བོད་སྤྱན་དང་འབེལ་བའི་བརྗོད་གཞིའི་
ཐོག་གཏམ་བཤད་གནང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ཏུ་ཁེར་སྤྱན་ཁང་ནང་སྤྱན་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་
བཞིན་ཉེ་བའི་ཆར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྷ་པོའི་གསོ་རིག་འཁུམ་བཞིའི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་མིར་
འོས་འདེམས་བྱང་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཕྱག་ལས་གནང་སྐབས་བཅས་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་སུ།



ཁུས་པ་དང་སློབ་སྡོམ་པ་མཚོག་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས། ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཕྱོགས། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་གཙོས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་བ་ནམས་མི་ཉམས་དར་སྤེལ་བྱེད་དགོས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྡོམ་གནང་། དེ་རྗེས་གསར་འབྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གལ་ཆའི་གྲོས་ཚད་དང་འོང་རྒྱའི་ཚོགས་ཆེན་དང་ལས་རིམ་ཁག་གསལ་བསྒྲགས་རྒྱུ་དང་སྤངས་ཁྱེད་ཀྱིས།

ཚོགས་ཐངས་༢༥པའི་ཐོག་གལ་ཆའི་གྲོས་ཚད་བྱུང་བ་གཤམ་གསལ།

༡། བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྡེ་འབྲིང་པའི་ཐོག་གསེབ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཐུན་མོང་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་བཤེ་སྤྱོད་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་གསལ་པ་དེ་བཞིན་བྱེ་ལོ་༢༠༡༧ ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༢/༡༣/༡༤ བར་འཚོག་གཏན་འཁེལ།

༢། མ་འོངས་པར་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་དང་རྒྱ་གར་ཆེ་ཡི་རིག་བྱེད་གཉེས་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱའི་ཐད་ཆེད་ལས་མི་སྡེ་གསོ་སྦྱོང་དགོས་པས་ལྷན་ཚོགས་ནས་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་ཆེ་ཡི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནང་བོད་རིགས་སློབ་མ་གཉེས་ལ་ཞབས་སྟེགས་ཟུར་འཛོག་ཡོང་རྒྱའི་ལས་འཆར་གཏན་འཁེལ་བྱུང་།

༣། རྒྱ་གར་དབུས་ཨུ་ཕུ་ཤའི་སློབ་ཆེན་ལས་ཁུངས་ནས་རོགས་དབུལ་ཁུས་ཐོབ་བཞིན་ལྷན་ཚོགས་ནས་བྱེ་ལོ་༢༠༡༧ ཟླ་༣ ཚེས་༡༣ ནས་ཚེས་༡༤ བར་ཉིན་དྲུག་རིང་གསེབ་རིག་སྡོམ་པ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་གྱི་ཐབ་འབྲིང་ཞིག་རྩ་རམ་སྲ་ལཱ་འཚོག་གཏན་འཁེལ་བ་དང་བྱེ་ལོ་༢༠༡༧ ལོར་ཐབ་སྦྱོང་ཁག་གཉེས་འཆར་གཞི་འབུལ་འཆར་གཏན་འཁེལ།

༤། ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་དགོངས་དོན་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༤/༡༧ ལོར་བོད་ཀྱི་སྡེ་རྒྱུ་ཅིས་མཐོ་སློབ་ཁང་དང་བོད་ཀྱི་སྡེ་རྒྱུ་ཅིས་ཁང་གི་སྡེ་རྒྱུ་ཅིར་ཁང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཐོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གསེབ་རིག་སྡེ་ཆན། གཡུ་ཐོག་སྤྱོད་ཐོག་སྡེ་རྒྱུ་ཅིར་ཁང་དང་བོད་དང་ཉི་མཱ་ལ་ཡའི་སྡེ་རྒྱུ་ཅིར་བཅས་ལ་རྟོགས་ཞིབ་གནང་གཏན་འཁེལ།

༥། བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་གཅིག་རྒྱ་གར་དབུས་སྡེ་བྱེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་གཞུང་འབྲེལ་ཐད་བསྐོས་ཡོང་རྒྱའི་ཆེད་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ཅིག་ནས་རྒྱ་གར་གཉེར་ཁུས་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ནས་གང་མགྱོགས་རྒྱ་གར་དབུས་སའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྡེར་ངོ་བཅར་ཁྱེད་ཀྱིས་འབུལ་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་བྱུང་།

༦། རྒྱ་གར་ཉི་མཱ་ཅལ་མངའ་སྡེ་དང་རྩ་རམ་སྲ་ལའི་ཨུ་ཕུ་ཤའི་རྫོང་གི་སྡེ་རྒྱུ་ཅིར་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་སྡེ་བསྡེན་སྡེ་རྒྱུ་ཅིར་ཞིག་གང་མགྱོགས་དབུ་འབྲེད་སྡེ་འཛུགས་གནང་རྒྱའི་གཏན་འཁེལ་ཡོད།

༧། བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་ལྷན་པའི་ཤེས་ཆད་གནས་རིམ་(རབ་འབྱམས་པ། འབྱམ་རམས་པ། འཚོ་བྱེད་སློབ་དཔོན་)གཏན་འབབ་ཆེད་བྱེ་ལོ་༢༠༡༧ ཟླ་༣ ནང་ཆེད་ལས་མི་སྡེ་གདན་ཁུས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་འཚོག་གནང་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཡོད།

༥། གནས་ཚུལ་སྤྱོད་བསུས།

༡༡ སྡེ་པ་དེབ་སྒྲིལ།

བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་དགོངས་དོན་བྱེ་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༥ ནས་ཟླ་༡༢ བར་ཁྱོན་སྡེ་པ་གྲངས་༩ དེབ་སྒྲིལ་གནང་བས་ད་ལྱོད་འཆར་ལྷན་ཚོགས་འོག་ཁྱོན་བསྡེས་སྡེ་པ་གྲངས་༤༤༢ དེབ་སྒྲིལ་གནང་ཡོད།

ཁ༡ རྟོགས་ཞིབ་ལས་དོན།

- བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་གཞི་དོན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༤ ཚེས་༢༧ ཉིན་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་མི་སྤྱན་རམས་པ་བཟུན་འཛིན་བདེ་བྱེད་ལགས་ལྷགས་པོ་རི་བྱན་རྟེན་བོད་སྤྱན་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྐབས་དྲུག་པའི་སྤྱན་སློབ་ཀྱི་ཐོན་རྒྱུགས་ཆེ་མོར་བཟུ་ཞིབ་ཆེད་ཕེབས་གནང་། ལྷགས་པོ་རི་བྱན་སྤྱན་སློབ་སྐབས་དྲུག་པའི་ཐོན་རྒྱུགས་ཆེ་མོར་སྤྱན་སློབ་མ་བྱ་བཞི་དང་བྱ་མོ་གཅིག་བཅས་སྤྱན་སློབ་ལྷ་ཐོན་རྒྱུགས་ཆེ་མོར་བཟུགས་ཡོད་པ་དང་དེ་མིན་སྐབས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་སྤྱན་སློབ་བཞེས་ཁྱེན་ལྷགས་རི་བྱན་རྟེན་བོད་སྤྱན་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་སྤྱན་སློབ་མ་བྱ་བཅོ་ལྔ་དང་བྱ་མོ་བཅུ་གཉིས་བཅས་སྤྱན་སློབ་༢༧ དང་སྤྱན་དགེ་གསུམ་དང་རིག་དགེ་གཅིག་བཅས་ཡོད་འདུག་ཐོན་རྒྱུགས་ཆེ་མོ་ཟུབ་པའི་རྩིས་སྤྱན་རམས་པ་བཟུན་འཛིན་བདེ་བྱེད་ལགས་ནས་དེ་གའི་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་མདུན་ལམ་དང་མ་འོངས་གདོང་ལེན། དེ་བཞིན་སྤྱན་པའི་ལས་འགན་སྐོར་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གནང་ཡོད།



- ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༡༡ ཚེས་༠༥ ཉིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སྤྱན་བཅར་སྤྱན་རམས་པ་ཕྱེན་པ་ཆེ་རིང་དང་དྲུང་ཆེ་སྤྱན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཅོད། གཞན་ཡང་རྟ་ས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སྤྱོད་ཟླ་བ་རིན་ཆེན་ལགས་དང་འཕྲོད་བཞེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚབ་ཚོགས་མི་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་ལགས་བཅས་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་མི་བཞི་ལས་ཟུབ་པའི་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་རྟ་ས་ཁུལ་གྱི་གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་ཐིག་གསོ་རིག་སྤྱན་སྒྱུར་ཁང་དུ་རྟོགས་ཞིབ་ཆེད་ཕེབས་གནང་བ་དང་ཕྱི་ཚེས་༡༠ ཉིན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་རྟ་ས་བོད་ཀྱི་སྤྱན་ཅིས་མཐོ་སློབ་ཁང་དུ་སྤྱི་བཏང་རྟོགས་ཞིབ་གནང་ཡོད། ཕྱི་ཚེས་༡༥ ཉིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་ལས་ཐོག་རྟ་ས་བོད་ཀྱི་སྤྱན་ཅིས་མཐོ་སློབ་ཁང་གི་སྐབས་༡༧ པའི་སྤྱན་སློབ་མའི་ཐོན་རྒྱུགས་ཆེ་མོར་བཟུ་ཞིབ་ཆེད་ཕེབས་གནང་། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༡༢ ཚེས་༢༧ ཉིན་གོང་གསལ་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་རྟ་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ཕྱོ་སྒྱུར་ཁང་དུ་དེབ་སྒྲེལ་རྟོགས་ཞིབ་ཆེད་ཕེབས་གནང་ཡོད། ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་བཞེས་སྤྱན་ཐོ་སྤྱན་ཚོགས་ཚོགས་འདུ་རྩིས་མའི་ནང་གཞིགས་ཞིབ་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ་ཡིན།



གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་བསྐྱོད།

- ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་སྐོན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཅོད་དང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་བསྐྱོ་མངགས་གནང་བའི་འཕགས་བོད་མཛའ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་འཛིགས་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་གཉིས་རྒྱ་གར་དབུས་སྐོན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གསར་པ་སྐུ་ཞབས་ (Dr. V. Arunachalam) མཚོགས་ལ་འཚམས་འདྲེའི་མཇལ་བཅར་ཁུས་པ་དང་སྐྱེགས་ཚོགས་གཙོ་མཚོགས་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དོ་སྟོན་དང་ལྷན་ཚོགས་འདིའི་འོག་དབ་སྐྱེལ་སྐོན་པ་དང་སྐོན་གྱི་སློབ་གཉེར་ཁང་བཅས་དོ་སྟོན་སྤྱིར་བཏགས་དང་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ནས་ད་ལྟའི་འཆར་རྒྱ་གར་དབུས་སྐོན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་འབྲུས་མི་མེད་པར་འབྲུས་མི་གང་མཁྱོགས་བསྐྱོ་གཞག་ཡོང་བའི་ཞུ་ཡིག་དང་དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱེད་གཞི་ཅ་འཛིན་གཏན་འབེབ་ཟེན་མིན་སྟོར། གསོ་བ་རིག་སྐོན་པ་དབ་སྐྱེལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོར། དེ་གའི་ལྷན་ཚོགས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་རིག་དྲུང་གཅིག་བསྐྱོ་གཞག་ཡོང་སྟོར། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འདི་གལ་གནད་ཆེ་བས་འབྲུང་འབྱུར་གསོ་བ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ལྷན་ཚོགས་སུ་འབྲེལ་བ་གནང་སྟོང་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཞུས། ཕྱི་ཚེས་ ༡༡ ཉིན་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ཨུ་ཡུ་ཤའི་དེས་སྟོན་པ་ Mr. Franklenn མཚོགས་དང་མཇལ་ཕྱད་བཀའ་བསྐུར་ཞུས་ཅིང་ཨུ་ཡུ་ཤའི་སྟོན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་ཁྲིམས་སྐྱོག་ལག་བསྐྱར་བྱེད་དང་བྱ་འཆར་སྟོར། རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་འཇུགས་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན། དེ་བཞིན་ཨུ་ཡུ་ཤའི་ལས་ཁུངས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་སྟོན་པ་གཅིག་བསྐྱོ་གཞག་དགོས་གཤམ་སྟོར་བཅས་ལ་བཀའ་བསྐུར་བྱུང་། ཕྱི་ཚེས་ ༤ ཉིན་རྒྱ་བ་དཔལ་ལྷན་ཁྲི་ལི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁང་གི་སྐུ་དོ་མཚོགས་དང་མཇལ་བཅར་དང་སྐོན་གསན་ཞུ་སྟོ་ལག་སྐོན་གསན་ཞུས།



- ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༢ རྒྱ་གར་དབུས་སྐོན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚོགས་འདུ་བསྐྱོང་ཚོགས་གནང་བ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་སྐོན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཅོད་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་བཅར་ཞུས། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་

བོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིས་ཁང་གི་སྤྱི་ཚབ་ལྷན་པ་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་ལྷན་པ་པོ་ལྔ་ཁ་མཐོ་སློབ། ལ་དྲགས་དབྱས་གཞུང་ནང་པའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྤྱི་ཚབ་ལྷན་པ། ལ་དྲགས་གནས་བཞུགས་ལྷན་པ་པོ་ལྔ་འབྲུར་མེད་ལགས་བཅས་ཚོགས་བཅར་མཉམ་བཞུགས་གནང་། ད་ལན་གྱི་ཚོགས་འདུ་འདྲིར་གཙོ་བོ་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ད་བར་ལྷན་པ་དཀའ་བཅུ་པ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱམས་པའི་སློབ་ཐོན་ལག་འབྲེར་དེ་བཞིན་སློབ་ཐོན་ལྷན་པའི་མིང་དང་སློབ་ཐོན་ལོ། ལག་འབྲེར་གྱི་གོ་མིང་དང་བསྐྱེད་མིང་བཅས་མཚན་གཞུང་རྒྱས་པ་དེ་ལྷ་སློབ་གཉེར་ཁང་སོ་སོ་ནས་མངའ་སྡེའི་ལྷ་ཡུ་ཤའི་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ནས་བཏང་བཞིན་ཡང་དེའི་ཐོག་ད་དུང་དོགས་འདྲི་གསལ་ཁ་ཡོད་པ་ནམས་དོགས་གཙོ་གཏན་འབེབ་ཆེད་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་ཡོད། ཕྱི་ཚེས་༡༤ ཉིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་རྒྱ་གར་དབྱས་གཞུང་ལྷ་ཡུ་ཤའི་དྲུང་ཆེ་སྤྱི་ཞབས་ Mr. Ajit M. Sharan མཚོག་གཞན་ཡང་དེ་གའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ Mr. R.S.Sood དང་ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་མཚོག་བཅས་ཟུར་མཇལ་ཁྱེད་ཅིང་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནད་དོན་ཐོག་བཀའ་བསྐྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་ལག་བཅས་ལྷན་གསན་བཀའ་བསྐྱེད་ཁྱེད་ཀྱིས།

- ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལྷ་༡༡ ཚེས་༢༢ ཉིན་དཔལ་ལྷན་འཛོད་བསྐྱེད་བཀའ་སློན་ཚོས་སྤྱིང་དབང་ལྷན་མཚོག་དང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་སྡོན་པ་ད་ལྷ་འི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྱེས་ཚོགས་གཞན་ལྷ་ཅ་



ཅུ་ཡེ་ཤེས་སྤན་ཚོགས་མཚོག་དང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་ལྷན་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཙོ་བཅས་རྒྱ་གར་དབྱས་གཞུང་ལྷ་ཡུ་ཤའི་སློན་ཆེན་སྤྱི་ཞབས་ཀྱི་ཀྱི་པ་ད་ལོ་སོ་རྣམས་ལག་མཚོག་མཇལ་སྤྱད་ཁྱེད། མཇལ་སྤྱད་བཀའ་བསྐྱེད་ཁྱེད་པའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་དབྱས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་སུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་འབྱེས་མི་བསྐོ་གཞག་དང་འབྲེལ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའམ་བོད་ལྷན་འདྲིས་རྒྱ་གར་གཙོ་བོ་སྤྱི་ལྷན་ནད་པ་མང་པོར་ཕན་བསྐྱེད་བྱུང་བཞིན་ཡོད་པས་རྒྱ་གར་དབྱས་སའི་གཞུང་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་མི་ཉམས་དར་སྤེལ་ཡོང་རྒྱུ་དགོངས་བཞེས་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཁྱེད།

- རྒྱ་ས་བོད་ཀྱི་བདེ་ཆ་ཚོགས་པའི་གོ་སྒྲིག་འོག་ཉིན་ཕྱིད་དང་གཅིག་གི་རིང་རྒྱ་གར་ནང་ཚོགས་པ་དེབ་སྤྱིལ་གྱི་ཁྱེད་མཚོག་འོ་སྤྱིད་དང་དེ་བཞིན་འབབ་ཁྲལ་ཁྱེད་མཚོག་སྤྱི་ལྷན་རོགས་དབུལ་ལེན་བེད་སྤྱིལ་གཞི་རོ་སྤྱིད་ཐོག་ཟབ་སྤྱིད་ཞིག་གོ་སྒྲིག་གནང་བས་ཟབ་སྤྱིད་འདྲིར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དྲུང་ཆེ་རིང་གཡུ་སྤོན་ལགས་

ཆེད་བཅར་ཁྱས། ལྷན་ཚོགས་ལྷ་པོ་དེ་བ་སྒྲེལ་ཡོད་པའི་ཆོག་པ་ར་ཟབ་སྦྱང་འདི་རིགས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་
འདུག་པས་གོ་སྒྲིག་གནང་མཁན་བོད་ཀྱི་བདེ་ཆུ་ཆོག་པ་ར་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཆོག་པ་བཅར་གོ་སྒྲིག་གནང་
བར་ཐུགས་རྩི་ཆེ་ལྷ།

- ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༡/༡༢/༢༠ ཉིན་གསུམ་རིང་གི་ལང་ཀའི་རྒྱལ་ས་གོ་ལོ་མ་བོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷ་པོ་མེ་དུ་
དང་ལུ་རྩ་ཉི་ལྔ་རྒྱ་དང་སྒོལ་རྒྱ་སྒྲིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཆོག་པ་ཆེན་ཐེངས་བཞི་པ་བསྐོང་ཆོག་པ་གནང་བར་ལྷན་
ཆོག་གྱི་དྲུང་ཆེ་སྒྲིག་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཅོད་ནས་ཆོག་པ་ཆེན་འདིའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་དོ་
སློང་གཏམ་བཤད་གནང་ཞིང་གཏམ་བཤད་ནང་དོན་གཙོ་བོ་དེ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བྱང་རིམ་དང་
གསོ་བ་རིག་པའི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས། རྒྱ་གར་ནང་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་གནས་བབ། བོད་ཀྱི་
གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་དང་གསོ་བ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་བཅས་དོ་སློང་ཁྱས། ཆོག་པ་ཆེན་འདི་བཞིན་
Institute of Indigenous Medicine, University of Colombo ནས་གོ་སྒྲིག་གནང་ཞིང་ཆོག་པ་ཆེན་ཐོག་ཁྱོན་
དབུད་ཚུལ་གངས་ ༢༤༢ སྒྲིག་སྦྱང་དང་དཔར་རིས་དབུད་ཚུལ་གངས་ ༡༠༧ འབྲེམས་སྒྲུབ་གནང་། ད་ལན་
ཆོག་པ་བཅར་ཁྱས་པའི་དམིགས་ལུ་གཙོ་བོ་དེ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལག་ལེན་མི་ཉམས་
རྒྱན་གནས་ཡོད་པའི་ཨེ་ཤ་ཡའི་སྒོལ་རྒྱ་སྒྲིག་ལྷན་ནང་གི་གལ་གནད་ཆེ་བའི་སྒྲིག་ལྷན་ཞིག་ཡིན་པ་
དོ་སློང་དང་ལོ་ཤས་སྒོན་སྒོལ་རྒྱ་སྒྲིག་ལྷན་འདི་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཁྲིམས་མཐུན་དོན་ལེན་བྱུང་བ་དང་
འབྱུང་འགྱུར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་ལག་ལེན་ཡོང་རྒྱུར་རིག་པའི་གཞུང་ལྷན་འདི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་པ་
ཆེན་ཁག་ལ་དོ་སློང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེར་དམིགས་ནས་གཞུང་འབྲེལ་ཆོག་པ་བཅར་ཁྱས་པ་བཅས།
- ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་འདི་ག་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་དགུན་ཁའི་གོས་ཆོག་པ་ཆོག་པ་དུས་དང་
བསྐྱུར་འདི་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་པ་ལྷ་རྩ་ཡེ་ཤེས་ཐུན་ཆོག་པ་དང་ཆོག་པ་གཞོན་སྒྲིག་པ་ཨོ་ཤོད་
བསོད་ནམས་སྒོལ་དཀར་ལགས་དང་དྲུང་ཆེ་སྒྲིག་པ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཅོད་བཅས་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ལྷ་པོ་
ཤའི་སྒོན་ཆེན་Shri Karan Singh མཆོག་མཇལ་ཕྱད་ཁྱས་ཅིང་མངའ་སྡེའི་ནང་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་སྒྲིག་
སྒྲིག་ཁང་དང་ད་ཆ་སྒྲིག་པའི་ས་དམིགས་བཞི་ནས་གསུམ་ད་དྲུང་སྦྱང་པ་ལུས་ཡོད་པ་ས་དམིགས་དེ་ཁ་
བསྐོང་གི་ཆ་རྒྱུན་ལ་བསྐྱར་བ་གཏོང་གནང་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཁྱེན་བཅས་སུ་ཡོད།



༤། གསལ་བསྒྲགས་དང་རེ་སྤྲུལ།

• ཟབ་སྦྱང་གསལ་བསྒྲགས།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ནས་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུར། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ ཟླ་༣ ཚེས་༡༣ རེས་གཟའ་ཟླ་བ་ནས་ཚེས་༡༤ རེས་གཟའ་ཕུན་པ་བར་ཉིན་གངས་རྒྱལ་གི་རིང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འག་དེབ་སྤྱེལ་ཡོད་པའི་སྤྱན་པ་རྣམས་ལ་གསོ་བ་རིག་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་གྱི་ཟབ་འབྲིང་ཅིག་བཞུགས་སྐར་དྲ་རམ་སྤྲུལ་ལ་གོ་སྐྱོད་བྱ་གཏན་འཁེལ་ཡོད། ཉིན་གངས་རྒྱལ་གི་ཟབ་འབྲིང་འདིར་གཙོ་བོ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དང་ལག་ལེན། བརྟག་ཐབས་དང་ནད་བཙོས། སྤྱི་ཕྱུས་དང་ཉམས་ཞིབ་བཙས་བརྗོད་གཞི་འདྲ་མིན་ཐོག་ཆེད་ལས་མཁས་དབང་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གཏམ་བཤད་ཟབ་འབྲིང་གནང་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལན་གྱི་ཟབ་འབྲིང་འདི་བཞིན་རྒྱ་གར་དབུས་ཡུ་ཤའི་སྤྱན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ནས་རོགས་དངུལ་ཁྲུས་ཐོབ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡུ་ཤའི་རོགས་དངུལ་ཁྲུ་ལེན་གྱི་ལམ་སྟོན་ཡིག་ཆ་ནང་གསལ་ཟབ་འབྲིང་འདིར་སྤྱན་སྤྱོད་པའི་གངས་༣༠ ལས་མ་བཞུལ་བ་དང་དེ་ཡང་མངའ་སྡེ་གཅིག་ནས་ཚོགས་བཙུགས་སྤྱན་པ་གངས་ལྷ་ལས་གོ་སྐྱབས་མེད་པར་སོང་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱན་པ་རྣམས་ནས་གོང་གསལ་ཟབ་སྦྱང་ལ་ཆེད་བཙུགས་གནང་འདོད་མཆིས་ཆོ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ ཟླ་༢ ཚེས་༢༥ རང་རྒྱུད་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཡིག་ཐོག་དེབ་སྤྱེལ་གནང་རོགས་ཞུ། ལམ་སྟོན་ཡིག་ཆ་ནང་གསལ་གཤམ་ཏེ་ཚོགས་བཙུགས་སྤྱན་པ་གངས་༣༠ ལས་མང་བས་ཐོ་བཀོད་འབྱུང་ཆོ་དེ་ལྷན་ཚོགས་ནས་གོ་སྐྱོད་ཞུས་པའི་ཟབ་འབྲིང་ཁྲུས་ཐོབ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་གོ་སྐྱབས་དང་པོ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཡིན། ཟབ་འབྲིང་འདིར་བཞུགས་མཁན་སྤྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྲོན་(མེ་འཁོར་ཨང་གཉིས་པའི་རིན་གོང་ནང་རྒྱུད་འགྲོ་གྲོན།)དང་ཟབ་སྦྱང་རིང་གི་བཞུགས་ཡུལ་མགྲོན་ཁང་དང་སྟོ་དོད་ཉིན་དགུང་ཞལ་ལག་བཙས་ཡུ་ཤའི་ལམ་སྟོན་ཡིག་ཆ་ནང་གསལ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཡིན།

ཟབ་འབྲིང་གྱི་ལམ་སྟོན་ཡིག་ཆ་དང་ལས་རིམ་རགས་ཟེན་བཙས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲ་རྒྱའི་ཁ་བྱང་འདིའི་ཐོག་
www.tibmedcouncil.org གཞིགས་སྟོན་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་དོན་ཡོངས་ཁྱེད་གསལ་བསྒྲགས་སྤྲོ།

• གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་ཁང་དེབ་སྤྱེལ་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བསྒྲགས།

ཉེ་བའི་འཆར་རྒྱ་གར་ཏེ་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་མངའ་སྡེའི་ནད་བརྟག་དབྱེད་སྤྱན་ཁང་ཁག་ཅིག་ལ་དེབ་སྤྱེལ་ཡོད་མེད་རྟོགས་ཞིབ་ཆེད་བསྦྱོད་གནང་ནས་དེབ་སྤྱེལ་མེད་པའི་སྤྱན་ཁང་རྣམས་སྟོ་རྒྱལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་འདུག་ན་འདི་ག་ལྷན་ཚོགས་ནས་འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེའི་ལས་ཁུངས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞུས་པས་དེ་ནས་སྤྱན་ཁང་དེབ་སྤྱེལ་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དང་དགོས་ངེས་ཆ་རྒྱུན་སྟོན་ལམ་སྟོན་གནང་ཡོད་ན་ལམ་སྟོན་ཆ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲ་རྒྱའི་ནད་གཞིགས་སྟོན་གནང་རྒྱུ་ཡོད། སྤྱི་གཞི་འདི་ནི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ནད་ལག་བརྟག་ཞུ་བཞིན་འདུག་ན་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་གང་སར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟག་དབྱེད་སྤྱན་ཁང་ཡོད་ཆོ་ངེས་པར་དུ་མངའ་སྡེའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སུ་སྤྱན་ཁང་དེབ་སྤྱེལ་གནང་དགོས་འདུག་པ་དེ་དོན་མཁྱེན་རྟོགས་སྤྲོད་གསལ་བསྒྲགས་ཞུ།

• རེ་སྐྱལ།

ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ནི་བཅན་བྱེད་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་
དགོངས་དོན་ཆེད་འཇུགས་གནང་བའི་ལྷན་ཚོགས་ཞིག་ཡིན་པས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན།
༡༠༡༥ དགོངས་དོན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ངམ་སློབ་གཉེར་སྡེ་ཚན། ལྷན་པ། ལྷན་སྡེ་
བ་གང་ཞིག་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འོག་དབུ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་འཛིན་ལག་འཁྱུར་མེད་ཆེ་བོད་
མིའི་སྒྲིག་འཇུགས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་ངོས་ལེན་མེད། ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་གསོ་བ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་སློབ་
མོན་ལྷན་པ། ལྷན་སྡེ་ཁང་ངམ་ལྷན་སྡེ་འཕྲོ་ཚན་གང་ཞིག་ལྷན་ཚོགས་འོག་དབུ་བྱེད་གནང་མེད་ཆེ་ངོས་
པར་དུ་དབུ་བྱེད་གནང་དགོས་པའི་རེ་སྐྱལ་བྱ་རྒྱུ་དང་། གཉིས་པ་དབུ་བྱེད་ཡོད་པའི་ལྷན་པ་ན་མས་ནས་
སོ་སོའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཁ་བྱང་དང་སློབ་འཁྱེད་ཁ་པར་ཨང་གཏངས་སོགས་བསྐྱར་བ་བྱིན་ཡོད་པ་དང་གཞན་
ཡང་ཆེད་ལས་ལྷན་པའི་གནས་འཕར་སོང་ཡོད་ཆེ་ངོས་པར་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཡིག་འབྲེལ་གནང་སྐྱོང་ཡོང་
བའི་རེ་སྐྱལ་བྱ།

༥། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ།

འདས་པའི་སྐབས་དུག་ནང་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྤྱི་བཏང་ཞལ་འདེབས་བྱང་བ་གཤམ་གསལ།

- རྩ་ས་པོར་སྐུ་ཐུན་རྒྱུ་རྒྱུ་གནས་བཞུགས་བསྐྱར་འཛིན་ཡོད་འཕྲོག་ལགས་ནས་ཉིན་སྟོར། ༡༠༠༠༠༡༠༠
- རྩེ་ལེ་ས་གནས་འབྲེལ་མཐུན་ལྷན་རམས་པ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་ལགས་བཞུད་ཞལ་འདེབས་བྱང་བ་ཉིན་སྟོར།
༡༥༡༧༣༠༠
- ལྷན་པ་བཀྲ་ཤིས་རྩོམ་ཆེ་ལགས་ནས་ཉིན་སྟོར། ༩༠༠༠༡༠༠
- ལྷན་པ་སྐལ་བཟང་དོན་ལྷན་ལགས་ནས་ཉིན་སྟོར། ༡༠༠༠༠༡༠༠
- ལྷན་པ་འཇིགས་མེད་རབ་བརྟན་ལགས་ནས་ཉིན་སྟོར། ༡༠༠༠༠༡༠༠
- རྩེ་སྐལ་བའི་སྐྱབས་བཅར་ལྷན་རམས་པ་ཆེ་དབང་རྩ་མགྲིན་ལགས་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་གསར་འཛིན་
འདོན་ཐེངས་ ༢༤ པ་དཔར་བསྐྱར་འགྲོ་གྲོན་ཆེད་ཉིན་སྟོར། ༡༡༠༢༥༠༠༠
གནང་སོན་བྱང་བ་བཅས་གོང་གསལ་ཞལ་འདེབས་གནང་མཁན་ཚང་མར་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
ཞེས་བྱ།

༦། འོང་རྒྱུའི་ལས་འཆར།

- གསོ་བ་རིག་ལྷན་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྡེའི་བྱི་ཟུང་འཁྱེད།
- གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་རིམ་གཏན་འབེབ་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ།
- ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་ ༢༥ པ།
- རྩེ་སྐལ་བའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བཀོ་སྐྱོང་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པ།
- འཕྲོད་བསྟེན་གཏམ་བཤད།

SORIG Newsletter

CENTRAL COUNCIL OF TIBETAN MEDICINE

December, 2016

VOLUME: 25

CONTENTS

1.	Chairman's Message	1
2.	Handing over ceremony of CCTM Executive members	3
3.	Brief report of 4 th term Executive members	3
4.	Brief bio-data of CCTM 5 th term Executive members	5
5.	26 th Board Meeting	8
6.	News in brief	9
7.	Announcement & Appeal	10
8.	Thank you note	11
9.	Upcoming Events	11

*CCTM wishes all the Registered Members and Members of Friends of Tibetan Medicine a Very Happy New Year 2017.
May the year brings lot of happiness, good health and prosperity!*

Editor : Ms Tsering Youdron

Advisor : Dr. Sonam Dolkar & Dr. Tsering Tsamchoe

Published by : Central Council of Tibetan Medicine

1. Chairman's Message



Tibetan Science of Healing (Sowa Rigpa) is one of the foremost renowned medical sciences among the four prominent medical systems of the world. It originated from where Tibetans originated. In accordance to the brief Sutra of the Buddha, this world where big water bodies flow, varied medicinal flowers and plants, dense forest grows and exists due to the Naga kings and lords, indirectly represents the power of the Naga king. Likewise the teachings of the Sravaka and Bodhisattvas for the benefit of all the sentient beings are taught by the power of the Buddha.

Like these two similar cases described by the Buddha, Tibetan Plateau located at the roof of the world exist with landscapes of Mount Kailash, Manasarovar Lake and Himalayan ranges. Indian Vedic studies of Offering and Administration, Ancient great gods like Lord Shiva, Goddess Uma and many other great sages also exists in this land. These have inherent powers to benefit this planet and all the major rivers and seas of this world also originates from rivers like Brahmaputra, Ganga, Gyalmo Ngyulchu, Yang tse, Machu that resides on this land (Tibet).

It is clearly mentioned in our history that the inhabitants and civilization of Tibet flourished thousands of years ago. Modern archaeologists after making intensive analysis on the ancient objects and fossils in the land of Tibet testified that its civilization was not transferred from any other land; in fact it is the civilization of its own unique inhabitants and culture.

In the long history of its flourishing civilization, the religion and varied fields of study for the welfare of its people and society also progressed. Along with those progressions, the only methodology for healing of people's suffering (illness) through knowledge of medical treatment and Science of Medicine also widely flourished. Detail researches on the sources of healings through self experience and other's experience gradually gathered as an ocean formed through collection of each single water droplet. And this gave birth to the ancient Science of Medicine which led to the existence of the modern Tibetan Science of Medicine and Practice.

According to the history of Tibetan Science of Medicine, Toenpa Sherab Meo Che (the great Bon master) was born in around 10,000 B.C. in present Toe Ngari, Central Tibet. His explicit teachings contain "The nine vehicles and 84,000 means of expressions", that guided the

sentient beings in undertaking virtuous deeds and refraining from non-virtuous deeds. His teachings on the methodologies of prevention and healing collated in the text “*Bum-bZhi*” by his disciple, Che Bu Tri Shed is confirmed to be an undeniable work on Tibetan Science of Medicine.

Through the changes in the history of Tibet, the military power and economic condition rose and became competent to India and China when the rule of one king for all started in Tibet. The powerful regimes of great Tibetan kings gradually incorporated trade and economy, religion and culture from Taksik, India, China and other neighboring countries.

Most importantly the great scholars on medicine from these neighboring countries were invited to the land of Tibet. Their science and practice were made to be taught to some intelligent Tibetan children. Their science and practices were translated into Tibetan language and stored in the national treasure houses. The law of teaching the three major systems together and 13 statements were established thereby leading to the innovation of the modern Sowa Rigpa system that consisted of Sowa Rigpa's own comprehensive study and practice.

Though there had been varied changes in the administration and political status of Tibet, but the invaluable wisdom and courage of Tibetan people have succeeded in preserving the practice and study of Tibetan Science of Medicine so consistently. Even in this 21st century of highly developed Science and Technology and globalization it has been able to be of service to enhance both mental and physical wellbeing of the sentient beings. It has become the basis of research of number of intellectual scientists and researchers, the basis of study of various university students and has acquired legal recognition from various countries like; India, China, Mongol, Nepal, Bhutan etc, thereby becoming an amazing living Science of Life for all.

This kind of Science of Medicine is a universal possession and we must be aware that every Tibetan has the assigned responsibility to preserve and enhance this Science of Medicine through research and analysis in accordance with the requirement of the modern people's state of mind.

Under the kind guidance of His Holiness the Dalai Lama, our prime purpose is to be able to work for the happiness of all the sentient beings of the entire world by collaborating all our intelligence and ability.



2. Handing Over Ceremony of CCTM Executive Members

On 25th of August 2016, Central Council of Tibetan Medicine (CCTM) organized a handing-over ceremony between the outgoing fourth-term executive council members and the newly elected fifth-term executive members at Nyatri Hall, Gangchen Kyishong, Dharamsala.

The ceremony was attended by Chief Guest Mr. Choekyong Wangchuk, Hon. Health Kalon, Special Guest Ven. Atruk Tseten, Member of Tibetan Parliament-in-Exile, Mr. Tashi Tsering Phuri, Director of the Men-Tsee-Khang (TMAI); Dr. Tsewang Tamdin; Personal visiting physician to His Holiness the Dalai Lama, Secretary; Dept. of Education, Gen. Secretary of LTWA, former and newly elected CCTM executive members, CCTM Election committee members, regional coordinators and registered doctors from different parts of India.

The outgoing CCTM Chairman Dr. Ngawang Soepa briefly introduced the ceremony and read the report of 4th Term Executive Members.

After that, Dr. Tsering Tsamchoe; Gen. Secretary of CCTM briefly read the background of Yuthog Award, the aims and objectives and CCTM resolution on giving this third time prestigious Yuthog Award to Ven. Troru Khenchen Tsenam Rinpoche. The award was presented to Mr. Sonam Wangdu (President, Local Chamdo Association) on behalf of Ven. Troru Tsenam Rinpoche by the chief guest Mr. Choekyong Wangchuk.

Thereafter, Member of TPiE Ven. Atruk Tseten has presented the Permanent Registration Certificate to Dr. Yeshe Dhondhen Menjorkhang. After that, Special guest presented the Registration Certificate to Medical College of the Sorig Bum-bZhi Menri Ling. Mr. Tenzin Namgyal; Secretary of the college represented

and received the certificate.

Memento for the speakers of Disease prevention program was presented by Mr. Tashi Tsering Phuri and CCTM regional coordinators received an appreciation certificate by Dr. Tsewang Tamdin. Election committee for the 5th Term CCTM executive members declared the names of newly elected members and Health Kalon greeted all the newly elected members and presented certificate of appreciation to the outgoing members.

3. Brief report of the 4th CCTM Executive Members (2013/2014/2015)

Administration:

Central Council of Tibetan Medicine was established after an Act. passed by the Tibetan Parliament in Exile in the year 2004. CCTM consists of 11 executive members, 3 regular staff 462 registered Practitioners, 11 regional coordinators and 72 members of FTM.

Amendment on the TMCC Act. And Regulations:

- The title of TMCC Act with 8 other articles had been amended during the 10th and 11th session of 15th Tibetan Parliament in Exile.
- An amendment on CCTM general rules, Pharmacy Registration rules, CCTM-Election and Yuthog award rules had been passed by the CCTM executive members during last three years.

Important Resolutions and Regulations implemented:

- As of legal norms, the internal audit for the CCTM account year 2004-2016 has been done by the Audit General, CTA. Mr. S.C Dhar was appointed as CCTM official CA and the annual audit statement had been finalised till year 2016.
- With the growing popularity of Tibetan

Medicine, CCTM seek the settlement officers and offices of Tibet, not to grant any recommendations letter related to medical profession to the Tibetan Medical Practitioner and Pharmacist who are not registered under CCTM. The same letter was published in CCTM official website.

- A Tibetan Parliamentarian standing committee was set up to review the status of Sowa-Rigpa and CCTM in particular. The committee submitted 8 pages of report to the parliament and after thorough discussions; the 4 point resolution (Ref: Resolution-2015/14/10/8). has been passed in the 10th session of 15th TPiE.
- A new Tibetan version of CCTM website has been edited and launched by the Secretary, Dept. of Health in year 2015.
- After several meetings of CCTM Executive members and experts from registered medical colleges, the final draft of Men-Ram-Pa regulation has been tabled during the CCTM 23rd board meeting. The members finally established the regulation of Men-Pa Rab-Jam-Pa (Men-ram-pa) and have sent the official announcement of its implementation from the academic year 2015 to all the concerned colleges and members.
- 2 days special meeting on preparation of draft of Sorig Bum-bZhi course and syllabus were held at CCTM Offices, dated 29th & 30th of April 2015. The final draft of experts were discussed and finally approved by the CCTM executive members during the 23rd Board Meeting.
- An accord to an application received from Sorig Bum-bZhi Medical College, a team of inspection visited to the Menri Ling College on 26th March 2016. As of regulations, the committee submitted their report and with the base of that report, CCTM finally resolved to recognize the Menriling Medical College a standard Kachupa Medical

College and has issued 3 years temporary registration from 31st March 2016 till 30th March 2019.

- Total 46 Tibetan Medical Practitioners, 1 Sorig Medical College (Menri Ling Sorig Bum-bZhi Medical College) and 2 Pharmacy units (Tibet and Himalaya Herbal Medicine and Yuthog Nyingtig Sorig Menjorkhang) and 19 members of friends of Tibetan Medicine has been registered during the period of April 2013 till July 2016.

Board and Special Meeting held:

- As of CCTM (General) Rules, total 7 Executive Board Meetings (BM-19-25th) and total 22 Monthly meetings were hold during the term period.
- With concern to the legal recognition of Sowa Rigpa by the Government of India, 2 special meetings were held in the year 2013 followed the second in year 2015. All the presentations, talks and round table discussion were made available in DVDs and distributed the same to all the registered Tibetan Medical Colleges / Institutes.
- Series of special meeting concerning course and syllabus expert committee, Election Committee and Yuthog Award committee meetings were also held.

Official Meetings and Visits:

- During the term, total 7 official inspections and one official visit as invigilator have been made at the Medical Colleges and pharmaceuticals registered under CCTM.
- Members have also attended total 15 official events, 5 National and International Health and Medical Conferences and did presentation on Tibetan Medicine.
- CCTM officials attended special meeting called by Central Council of Indian Medicine (CCIM) in July and October 2014. The officials conveyed their greetings to the newly appointed Minister of AYUSH Shri

Shripad Yesso Naik and have briefed the background and activities of CCTM.

- CCTM Executive members have also met with State AYUSH Minister Shri Karan Singh, Registrar Dr. Dinesh Kumar and District AYUSH Officer Dr. Sunit Pahanian on the promotion of Sowa-Rigpa in general. A detail list of 25 Sowa-Rigpa Experts having Men-Ram-Pa (Post Graduate) degree with more than 20 years of experience has been sent to the State for the Sowa-Rigpa Expert committee.

Special Events and Health talk organized:

- Year 2014 remarked the 10th founding anniversary of CCTM and on this occasion, CCTM organized a Medicine Buddha Initiation followed by a National conference on Tibetan Medicine.
- Initiated a special workshop on Intellectual Property Law to the medical colleges /Institutes.
- 6 days Continuing Medical Education was organized under the AYUSH schemes. The entire participant has received special audience from His Holiness Karmapa Rinpoche.
- Organized several public health talks and a specified talk on 'Status and Scope of Tibetan Medicine' were given by the members and coordinators of CCTM to the medical student.
- Special program on Disease Prevention have been made through Dept. of Health and broadcast worldwide through Tibet Online TV/App. The final edition of health talk will be made in DVDs and will distribute free of cost to the Tibetan settlements, Schools, Monasteries and Public Libraries.

Book and Newsletter Published:

Total 6 SORIG Newsletters, One 10th Anniversary Report Book, several DVDs of conferences and special meetings and CME

were published and produced during the last three years.

Account Statement:

The 4th term CCTM members has received Rs. 2331090.45 (Twenty three lac thirty one thousand ninety rupees and forty five paisa only) from 3rd Term Executive Member on 15th April 2013. As of CCTM current statement dated 20th August 2016, the 4th term executive members has handed over an amount of Rs 2,762,865/- (Twenty seven lac sixty two thousand eight hundred sixty five only) to the 5th term members on 25th August 2016.

4. CCTM 5th Term Executive Members:

1. **Prof. Dr. Lobsang Tenzin Ragdho** a reincarnation of Takphu rinpoche of karshe Gaden Choekhorling was born in 1956 in Kham. Prof. Lobsang Tenzin learnt Tibetan Medicine from year 1974 to 78 from Kham and later joined Lhasa Men-Tsee-Khang in 1979 and completed his Medical Studies in 1985. There he served around three year as clinical doctor, researcher and editor and due to Chinese invasion he left Tibet in the year 1988. After his arrival to India, he worked as a lecturer in Men-Tsee-Khang College for nearly 5 years and thereafter, Prof. Lobsang Tenzin was given responsibility to set up Sowa Rigpa Department under Central University of Tibetan Studies (CUTS) Sarnath, Varanasi. In the year 1993 Sowa Rigpa department was successfully established in the university. In addition to teaching Tibetan Medicine and Astro. Science to students, Prof. Lobsang Tenzin has served as an academic board member, Senior lecturer, Examination controller and was entitled the Professorship of Tibetan Medicine, from CUTS, Varanasi. Besides, Prof. Lobsang Tenzin has published many

books on Tibetan medicine, Astro Science and has done much research work with scholars from different parts of the world. At present Prof. Lobsang Tenzin is Dean, Faculty of Chikitsa Vidya, CUTS, Sarnath, Varanasi since his appointment in 1996 and is also serving as a Chairman of Central Council of Tibetan Medicine.

2. **Dr. Sonam Dolkar Oshoe** did her schooling till class 10 from lower TCV and completed class 12th from upper TCV Dharamsala. Dr. Sonam joined Men-Tsee-Khang College in the year 2002 and completed her Kachupa Degree in the year 2007. Dr. Sonam also earned her degree of B. Sc Majors in Botany from IGNOU, Delhi in the year 2015. After completing her Tibetan Medical studies, Dr. Sonam was appointed as a researcher in Sorig Literary Research Department of Men-Tsee-Khang, where she served from 2008 to July 2013 and later she was appointed as Sowa Rigpa HOD at Vana Enterprises (a Wellness Retreat in Dehradun) and worked there for three years. Dr. Sonam has organized as well as participated in many workshops and conferences and has given lectures and presentations on Tibetan medicine. Currently, Dr. Sonam is working under Chauntra Sowa Rigpa Study & Research Department and is also serving as a Vice Chairman of Central Council of Tibetan Medicine.
3. **Dr. Tsering Tsamchoe** was born in Bylakuppe and did her primary education from CST Bylakuppe. In 1992, she joined Central University of Tibetan Studies and studied Tibetan Buddhist Philosophy for two years. From 1995-2001, she studied Tibetan Medicine and in 2002 she completed her Kachupa Degree. After completing her Tibetan Medical studies, she worked as a Research Assistant in

Dictionary Unit, CUTS for three years. From 2007-2009, she had been served as a visiting doctor to Buddhayan Mahasangh Society, Pune. In 2007, Dr. Tsamchoe was appointed as a Research Officer at Central Council of Tibetan Medicine (CCTM), Dharamsala and later in 2010, she was elected as an executive member of CCTM. Dr. Tsamchoe was re-elected as an executive member and has been serving as a General Secretary of CCTM since 2013. Besides, she has organised as well as participated in various workshop and conference on Tibetan Medicine and other Traditional Medicines. Dr. Tsamchoe has presented a paper on "Analysis on the texts and Articles on Sowa Rigpa in Kagyur and Tengyur" during the 2nd International Conference on Tibetan Medicine, Dharamsala, 2012. She also serves as an Editor of SORIG newsletter and worked in different committee as an Inspection team, an invigilator to the medical colleges, pharmacies and an organizing member of national and international conference and workshops.

4. **Dr. Tsewang Tamdin** did his schooling from the Central School for Tibetans, Dalhousie from 1963 to 1972. Dr. Tamdin graduated in Tibetan Medicine from Men-Tsee-Khang. He received his Kachupa Degree in the year 1978 and "Menrampa Chungwa and "Menrampa Dringwa" Degree in the years 1987 and 1999 respectively. Dr. Tamdin served as residential Doctor of TMAI branch clinic Nizamuddin for 18 years since his appointment in 1984 and in between 2001 to 2004; Dr. Tamdin was nominated as the Director of Pharmaceutical Department and was also appointed as a Visiting Doctor to His Holiness the Dalai Lama, which he is serving till date. Besides, Dr. Tamdin also served the Institute as a Deputy Director, Principal, Special Advisor and Director. Dr.

Tamdin traveled to many parts of the world to give health talks, consult patients and participated in conferences on Tibetan medicine. Currently, Dr. Tamdin is the Chairman to High Level Medical & Astro. Committee of Men-Tsee-Khang. He Consults patients from all over the world from 5 a.m to 1 p.m regularly and also serves as an executive member of Central Council of Tibetan Medicine.

5. **Dr. Penpa Tsering** was born in 1961. He passed the All India Senior Secondary School Examination in 1982 from the Central School for Tibetans in Bylakuppe, Karnataka state, South India. He got admission in fifth batch of students in Tibetan Medical & Astro. College at Dharamsala in 1982 and was awarded Kachupa degree in 1986. From 1987 to 1993, he worked as a pharmaceutical doctor at Men-Tsee-Khang's Pharmaceutical Department, and studied both theoretical and practical methods of Tibetan Pharmacology under the guidance of Dr. Tenzin Chodrak, senior Personal physician to His Holiness the Dalai Lama and Dr. Tenzin Namgyal, director of the Pharmaceutical Department. He was appointed as deputy director of Men-Tsee-Khang's Pharmaceutical Department from 1991 to 1993. From 1994 to 1996 he worked as a resident member of Men-Tsee-Khang's Cultural Committee of Tibetan Medicine and Astrology, and also he worked as a lecturer of Tibetan Medicine at Men-Tsee-Khang's College. From 1996 to 2007 he worked in the Sorig Literary Research Department. In July 1998 he received the Menrampa Chungwa degree. He has participated in medical camps in different parts of India, and also toured European countries like Switzerland, Holland, Japan, Italy, Poland and Hungary for medical

consultations, lecturers and Exhibitions. In 2004 he was elected among the 1st term executive members of Central Council of Tibetan Medicine. He retired from Men-Tsee-Khang on 1st October 2008. In December 2008 he was appointed as the visiting doctor of His Holiness the Dalai Lama and is currently serving as the same. After retirement he founded Kundhe Khangsar Tibetan Pharmaceutical Unit and is currently serving as its Director and also as an executive member of CCTM.

6. **Dr. Tenpa Choephel** was born on 1st May 1961 in Lhasa and studied Tibetan Literature and Language from Lhasa (Tibet). Dr. Tenpa Choephel escaped from Tibet in the year 1980 and learnt Tibetan Medicine from Men-Tsee-Khang in 1982 by completing Kachupa Degree in 1986 and Menrampa Chungwa and Dringwa Degree respectively. Dr. Tenpa Choephel has 27 years of experience in teaching Tibetan Medicine and has served the Institute as a Vice-Principal, Editorial member of Men-Tsee Journal, member of the High Level Medical & Astrological Committee of Men-Tsee-Khang and has taken the responsibility for the establishment of medical college library. Dr. Tenpa Choephel has also done many medicinal plant field trips with college students in order to introduce medicinal herbs to the medical students. Dr. Tenpa Choephel has travelled widely to many western countries to give lectures on Tibetan Medicine and for consultations. Currently, Dr. Tenpa Choephel is serving as a Principal of Men-Tsee-Khang medical college and also an executive member of Central Council of Tibetan Medicine.
7. **Dr. Jampa Khedup** was born on 1st July 1952 and completed his schooling from Central for Tibetan Mussoorie. He studied Tibetan Medicine from Men-Tsee-Khang

receiving Kachupa degree in the year 1987 and was appointed as a Clinical doctor of Chattar pati branch clinic. Later, Dr. Jampa Khedup was transferred to Pokhra branch clinic and served there till 1992; Dr. Jampa Khedup then took 3 year leave from Men-Tsee-Khang on personal ground and again he was appointed as Clinical doctor at Kolkata branch clinic on contract basis. Currently, Dr. Jampa Khedup resides in Darjeeling, serving as a principal cum lecturer of Chagpori Tibetan Medical College and also an executive member of Central Council of Tibetan Medicine.

8. **Dr. Rigzin Wangdak** was born in a remote village, Hemis Shukpachan Block Khalsi Tehsil Leh District Leh Jammu Kashmir state and did his schooling up to 10th grade from Govt. High school in Leh Ladakh. Later, he studied Tibetan medicine from Dr. Urgyen Choephel for seven years and was appointed for the Clerk post in the state of J&K. Dr. Rigzin Wangdak is practicing Tibetan Medicine since 1970 and has also served as President of Ladakh Amchi Sabha at Sorig Kunfanling Leh, Ladakh till 2003. Currently, Dr. Rigzin Wangdak is an executive member of Central Council of Tibetan Medicine as a representative of non-Tibetan doctors.
9. **Dr. Passang Topchen** was born in Namdok Khegyal family on 20th October 1968. He graduated in Tibetan Medicine in year 1989, and graduated in Traditional Chinese Medicine in 1995. Dr. Passang attended many health related conference and gave lectures on Tibetan medicine, Acupuncture and other topics. Currently Dr. Passang resides in Pune (South India) practicing Tibetan Medicine and Acupuncture at his Private clinic and is also serving as an executive member of Central Council of Tibetan Medicine.

10. **Dr. Tenzin Tsundue** has completed his Schooling from Upper Tibetan Children Village and did his medical education from Shree Sidhartha Medical College, Tumkur under Rajiv Gandhi University of Health Sciences (RGUHS) Bangalore Karnataka. Dr. Tsondu did his internship from St. Martha's Hospital, Bangalore. Currently, Dr. Tsondu is serving as a medical officer at Delek Hospital (Dharamsala) since year 2013 and is also an executive member of Central Council of Tibetan medicine, directly appointed by the Department of Health (C.T.A)
11. **Dr. Tsering Palmo** was born on 8th February, 1966 in Mangto, Ladakh. Dr. Palmo studied Tibetan Medicine from Men-Tsee-Khang and received Kachupa degree in the year 1993 and later she served as clinical doctor in Ladakh. Dr. Palmo worked hard to provide medical education and shelter to the entire nun in her nunnery and established an association to provide medical and other monastic education to the nuns enrolled there. Currently Dr. Palmo resides in Ladakh and practices Tibetan Medicine and is also an executive member of Central Council of Tibetan Medicine as a representative of non-Tibetan doctors.

5. CCTM 26th Board Meeting:

As of CCTM (General) Rules, the 26th Board Meeting was held from 10th – 14th October 2016 at Hotel Tibet, Dharamsala. This was the first meeting of the 5th Term Executive Members after the recent election. All the 11 members attended the meeting and following were some of the important resolutions passed during the meeting.

- The 3rd International Conference on Tibetan Medicine will be held in India

(Delhi/Varanasi) from 12th – 14th November 2017.

- CCTM will seek 2 reserve seats for Tibetan Student to study Ayurveda from a recognized Indian medical College/Institute.
- The 5th Continuing Medical Education (CME) will be held at Dharamsala from 13th – 18th March 2017.
- Team of CCTM, members will visit TMAC College, Dept of Sowa-Rigpa CUTS and three pharmaceutical units from November 2016 – March 2017, for inspection.
- Resolved to meet the Central and State AYUSH, Govt. of India for the preservation and promotion of Sowa-Rigpa in India.
- To open Sowa-Rigpa (Tibetan Medicine) OPD in AYUSH Hospitals.
- To call a special meeting in March, 2017 to standardise the Sowa-Rigpa Professionals and Academic Grades.

6. News in brief:

Registration update:

From July 2016 to December 2016, total 3 Tibetan Medical Practitioners has been registered and overall 462 Tibetan Medical Practitioners have been registered under CCTM since April 2006 till December 2016.

Inspection:

- Dr.Tenzin Deche Kartsang, an executive member of CCTM has visited Chagpori Tibetan Medical Institute on 27th June 2016. He has met with medical student, staff and conducted a specified talk on “Scope and Challenges of Tibetan Medicine”. As of regulation, he was invited as an Invigilator to the CTMI 6th Batch final exam. There were total 5

student appeared for the final exam and overall 15 boys and 12 girls currently studying in 7th and 8th batches of CTMI.

- Special team headed by Dr.Penpa Tsering(Exe.member), Dr.Tsering Tsamchoe (G.Secretary), Mr.Dawa Rinchen(Settlement officer) and Ms.Sonam Dolma (Health Dept.) has visited to Yuthog Nyingtik Sorig Menjorkhang on dated 5th November 2016 for general inspection and on 10th November the same team has visited to the TMAC; MenTseeKhang College. On 15h November, General Secretary Dr.Tsering Tsamchoe invigilated final exam of 17th batch medical students of Men-Tsee-Khang Medical College. The above inspection team also visited Tibet and Himalaya Herbal Pharmacy on 27th Dec.2016 and all reports of inspection will be present in the next CCTM Monthly meeting.

Official Visit:

- On 7th November CCTM General Secretary Dr. Tsering Tsamchoe along with Mr. Jigme Tsultrim (Indo Tibetan friendship) officially paid visit to CCIM office and conveyed greetings to the newly elected Chairman Dr. V. Arunachalam. They have also met Mr. Franklin; Director of AYUSH and later afternoon, General Secretary Dr. Tsering Tsamchoe met Mr. Dongchung Ngodup la, Representative Office, Bureau office, Delhi.
- Central Council of Indian Medicine has called upon an official meeting, regarding streamline the education of Sowa-Rigpa. Dr. Tsering Tsamchoe from CCTM and other representatives from Men-Tsee-Khang, Chagpori, CIBS and CUTS and Dr. Padma Gurmet from Ladakh has attended the meeting. The meeting was held at CCIM Office, Delhi on 17th November 2016. On 18th November, Dr. Tsering

Tsamchoe met with the AYUSH Secretary Mr. Ajit M. Sharan and AYUSH IC officer Mr. R.S. Sood to brief the activities of CCTM and has appeal the Ministry of AYUSH to contact with CCTM for any queries, info, and other implementation laid by Ministry related to Sowa-Rigpa.

- Hon. Health Kalon Mr. Choekhong along with TPiE delegations and CCTM Advisor Acharya Yeshe Phuntsok and Gen. Secretary Dr. Tsering Tsamchoe met the Minister of State for AYUSH, Shri Shripad Yesso Naik ji on 22nd November 2016. CCTM appealed the Ministry of AYUSH to develop efforts towards preservation and promotion of Sowa-Rigpa; Tibetan Medical system in India.
- CCTM Office Secretary Ms. Tsering Yudron attended one and half day workshop on Societies Registration Act, Income Tax, FCRA and Lokpal & Lok Ayukta organized by Tibet Charity.
- Dr. Tsering Tsamchoe, Gen. Secretary of CCTM has participated in the 4th International Conference on Ayurveda, Unani Siddha and Traditional Medicine (ICAUST), Colombo, Sri Lanka from 8th - 10th December 2016. This conference was organized by Institute of Indigenous Medicine, University of Colombo, Sri Lanka and the theme of conference is "Indigenous Knowledge for Health Challenges". Dr. Tsamchoe gave a talk on "Introduction to Sowa Rigpa" including the brief history, medical educations, its practice, legal status and role of CCTM.
- On 21st December 2016, CCTM Advisor Ven. Acharya Yeshe Phuntsok (Deputy Speaker, TPiE), Dr. Sonam Dolkar Oshoe (Vice Chariman, CCTM) and Dr. Tsering Tsamcho (General Secretary, CCTM) met Shri Karan Singh, Ayurveda Minister,

Himachal Pradesh during the state parliament session. CCTM request the state minister to fill up and create more post of (sMenpa/Amchi) Tibetan Doctor in state and to open Sowa-Rigpa OPD in AYUSH Hospitals.

7. Announcement & Appeal:

6 Days CME Program

CCTM is pleased to announce here the 6 Days Continuing Medical Education (CME) program for the Sowa-Rigpa Medical Practitioners. This program is fully funded by Ministry of AYUSH, Govt of India under the Central Sector Schemes and the program will be held at Dharamsala from 13th to 18th March 2017. The main aim of this workshop is to boost the theoretical and practical knowledge of Tibetan Medical practitioners and also to connect and bridge the younger practitioner with senior sMenpas. As of AYUSH guidelines, there will be only 30 seats for the trainees. Therefore we request all the interested participants to enroll or register their name with CCTM Registration number on or before 25th Feb. 2017. Log on to CCTM website for detail announcement.

Sowa-Rigpa Clinic Registration

With the recent incident of Sowa-Rigpa Clinic in Kangra region, the H.P. State Health Department has sent notice to close those clinics that have not register with the State Health Department. Therefore, as directed by the CMO's office, the detail procedure of clinic registration has been updated in our official website. We urge all doctors residing in Himachal Pradesh and other States in India who have not yet registered their clinics under the clinical establishment Rules & Regulation Act of 2010 are guided to register themselves at respective state health department.

An Appeal

As per Clause 10.5 of TMCC Act.2003, those Sowa Rigpa Medical Colleges/ Institutes, Doctors and Pharmacies who have not registered under CCTM are requested to register themselves and those who already registered with CCTM are requested to kindly update their professional details with contact email and postal address.

8. Thank you note:

The following donation has been received from July – December 2016

- Rs.10000 from Tenzin Yidok (Forsyth Ganj Dharamsala)
- Rs.95993 donation collected by coordinator Dr. Nyima Tsering (Delhi)
- Rs.3000 from Dr. Tashi Dorjee
- Rs.10000 from Dr.Kalsang Dhonden
- Rs.1000 from Dr. Jigme Rapten
- Rs.11025 from Dr. Tsewang Tamdin (Personal Physician to His Holiness) for the publication expenses of CCTM Newsletter Vol-24.

9. Upcoming Events:

- Continuing Medical Education (CME) Program
- Special meeting on Sowa-Rigpa Professional and Academic Grade
- CCTM 27th Board meeting
- 3rd International Conference on Tibetan Medicine
- Health talk

To

If undelivered, kindly return to :

Central Council of Tibetan Medicine

Gangchen Kyishong, Dharamsala - 176215, Distt. Kangra (H.P.) India

Telephone : 01892-223483, Tele-fax: 01892-226462

Email: chethoe@yahoo.com | cctm2004@gmail.com | Website : www.tibmedcouncil.org